No 2688 Vrijdag 7 Sept. 1935 52ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elke Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Past. S. Mateo, Tel. 413
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f.0.50 voor elke regel meer 10 cts.

Petroleum beheerst de wereld.

De berichten deze week omtrent de olie-concessie in Abessinië, alsmede de rumor, welke deze concessie in de politieke wereld bracht; verder de belangrijke versterkingen welke Engeland dezer dagen aanbracht naar Palestina voor de pijpleiding van de olie van Irak geven wel een blijk van de macht welke de olie heeft in de wereld.

Drs. Chr. H.Borckse schrijft daarover in „Ons Noorden":

Alle landen reikhalzen naar petroleum! Zij hebben het in vredestijd — doch óók, en misschien nog dringender, in oorlogstijd nodig. De honger naar petroleum is groter, dan die naar goud. Conferenties mislukken, oorlogschepen ondernemen geheime expedities, oorlogen breken uit, regeringen komen ten val — en de oorzaak is: petroleum!

Drie dingen zijn het, die de aardkorst voor ons verbergt, die onze politiek en de ontwikkeling van onze cultuur bepalen: goud, kolen en petroleum! — Goud en kolen hebben echter hun machtsposities moeten opgeven, ten gunste van de stinkende taaivloeibare stof, waarmede een eeuw geleden niemand nog iets wist te beginnen: petroleum!

Het is deze macht, die thans heerst en als wij de historische ontwikkeling van onze aarde sedert de laatste tientallen jaren vergelijken met de woorden van den vroegeren Amerikaansen president Coolidge zullen we moeten toegeven, dat zijn voorspelling de waarheid thans reeds bijna geheel benadert:

„Het is ál te waarschijnlijk, dat de komende politieke overmacht en de leiding der wereld dié natie ten deel zal vallen, die de exclusieve macht heeft over één bepaalde stof: petroleum!"

George Clemenceau merkte enige jaren geleden op een economische conferentie te Parijs op, „elke druppel petroleum is een druppel bloed". Hij vergat er aan toe te voegen, dat dit het gewoonlijk ook kost. Lord Curzon tenslotte, een van de weinige ingewijden over de oorzaken van de wereldoorlog sprak, doelende op Sir Henry Deterding, na de eerste wapenstilstanddag: „...... de geallieerden echter zijn op een stroom van petroleum de overwinning tegemoet gedreven..."

Het dagelijks leven van een moderne staat zou tot een plotselinge stilstand komen, wanneer de toevoer van petroleum uitbleef. Geen auto zou zich bewegen; geen vliegtuig opstijgen en voor geval van oorlog is het onmogelijk de olie als de meest belangrijke factor, vooral bij de marine, weg te denken. De grote vloten worden met olie gestookt. De Amerikaanse vloot benut voor 2/3 van het aantal schepen petroleum en in de Britse oorlogsvloot bevindt zich op het ogenblik geen enkel schip van betekenis dat met kolen gestookt wordt.

Maar de olie-voorraden zijn niet onuitputtelijk en daarom zet men de jacht op het vloeibare goud des te energieker verder. Practisch heeft, sinds een ½ eeuw geleden de betekenis van de petroleum voor het eerst begrepen werd, de geheime oorlog om het bezit van de bronnen nog geen einde genomen. Hij wordt stilletjes verder gevoerd en hoe hij zal aflopen, weet niemand van ons. De oorlog wordt niet gestreden in het licht der schijnwerpers — de groote en bekwamen aanvoerders werken het liefst achter de coulissen en houden er niet van bij hun werk op de handen gezien te worden. Daarom houden zij ook niet van reporters, die nieuwsgierig zijn naar de werkelijke oorzaken van de plotselinge dood van koning Feisal, of zekere gebeurtenissen in Rusland.

Zij blijven standvastig weigeren iets over George Reilly, alias Rozenbloem te vertellen, de man, die in dienst van de Britse Intelligence-Service werkt en enige maanden geleden als priester verkleed een olie-concessie voor Engeland verwierf, en sommige chef-redacteurs en uitgevers van Parijse couranten zijn „verkeerd ingelicht," wanneer zij al te indringerig naar de samenhang tussen oliebelangen, Europese wapenfabrieken en zekere economische artikelen in hun bladen vragen. Ingewijden vertellen te weten, dat de hele geschiedenis van deze geheimzinnige samenhang te vinden is, in dossier nr. 28779, dat veilig opgeborgen is in de kluis van de Franse Geheime Dienst. Dit dossier zou min of meer de voorgeschiedenis van de eerstkomende oorlog inhouden.

Wij moeten meer dan een eeuw teruggaan, om het ontstaan van de strijd om petroleum te willen zien, een gebeurtenis, die intussen reeds lang vergeten is.

Het was Hassan Kouli Khan, de laatste Prins van Bakoe, een vasal van den Sjah van Perzië, die maandelijks, zoals uit zijn kasboek blijkt, 2000 geitevellen vol petroleum exporteerde, om het als geneesmiddel te laten verkopen. Enige tijd verliep deze handel ongestoord, totdat op zekere dag in het jaar 1805 prins Tsitiano met een handvol soldaten voor het paleis van den heerser van Bakoe verscheen en de souvereiniteit van het rijk in naam van zijn heer, den Tsaar van Rusland, opeiste. De paleisheer lachte vriendelijk, nodigde Prins Tsitiano uit zijn huis te betreden en sloeg hem met zijn kromsabel met één slag het hoofd van de romp. Het hoofd zond hij, zonder enig commentaar aan den heerser aller Russen terug. Hij wist niet, dat ook zijn hoofd enige maanden later een gedwongen reisje zou maken — ditmaal naar Perzië, welks Sjah ontevreden over den Prins van Bakoe was. Wij weten niet waarom. Spoedig daarop bezetten Russische kozakken het prinsdom en de Tsaar zond een commissie van wetenschappelijk onderzoek naar Bakoe, om eens te kijken wat voor voordeel hij van de dikke zwarte vloeistof, waarvan hij gehoord had, zou kunnen hebben. Het verslag van de commissie luidde woordelijk als volgt: „Het is een vloeistof, die in geen enkel opzicht van enig nut is. Het is taai en ruikt slecht."

Maar de geschiedenis heeft tenslotte er een ander oordeel over uitgesproken en sindsdien hebben honderden mensen in de Kaukasus het leven verloren — marionetten van de Petroleumpolitiek.

Wellicht is het het beste, de strijd om olie met een besmettelijke ziekte te vergelijken. Het is de meest verderfelijke ziekte van de Verenigde Staten van Noord-Amerika geweest. In Pensylvanië leven heden nog mannen wier vaderen het eerste opvlammen van de petroleumwaanzin hebben meegemaakt en die gezien hebben hoe op onbewoonde woestijnen, zo te zeggen in één nacht grote steden ontstonden. Steden, waarin de revolver beter recht sprak dan de wet en zo al niet beter, dan toch sneller. Boortorens werden gebouwd en alles wat in de omtrek leefde rook naar petroleum.

„Petroleum-Johnny" was een van de meeste beroemde bandieten in deze schaar van gelukzoekers, een man, die enige weken geleden nog bedelaar, in twee maanden anderhalf millioen dollar „verdiende" om alles weer in een nacht te verspelen en daarna weer zijn plaats als bedelaar op de hoek van een straat in te nemen — dit was een zekerder bestaan. Hij was de typische vertegenwoordiger van deze avonturiers, die tenslotte allen vastliepen, omdat het hun aan het belangrijkste ontbrak, transportmiddelen. Maar de man, die dit grote probleem zou oplossen — een man, die bovendien als eerste in de geschiedenis een vermogen van ongehoorde grootte zijn eigendom noemde — liet niet lang op zich wachten. Het was John D. Rockefeller. Hij bezat het zevende zintuig van den modernen zakenman — organisatietalent.

Op 10 Januari 1870 richtte hij met een kapitaal van 1.000.000 dollar de „Standard Oil Company" op, en sindsdien werd een verbitterde strijd gevoerd over de vraag: zal Washington alleen regeren of zullen zekere kantoren op de Broadway in New York een hartig woordje meespreken? Toen Roosevelt president werd, scheen de strijd verloren — in schijn, want de Standard Oil is niet dood...

Het is bekend, dat Rockefeller alle concurerende Amerikaanse maatschappijen opslokte, en het daarbij met de moraal niet altijd even nauw hield. Toen hij geheel Amerika had veroverd wendde hij zich tot China, om de millioenen inwoners te bewijzen, dat zij een nieuwe cultuur, en wel een Westelijke cultuur nodig hadden. Deze cultuur bestond, zo werd aan de millioenen en millioenen Chinezen verteld, in een nieuwe „goedkope petroleumlamp van de Standard Oil Company. De Chinezen geloofden het en Rockefeller had de milliardengrens van zijn vermogen bereikt.

Dikwijls is getracht Rockefeller harde slagen toe te brengen, maar steeds is dit mislukt. Het proces, dat b.v. in het jaar 1905 door de regering tegen hem aanhangig werd gemaakt, verloor hij, maar de som van ruim 29 millioen dollars, die hij volgens het vonnis aan de Verenigde Staten had te betalen, is nooit in de schatkist terecht gekomen. Uit den man was een mythos ontstaan — hij was onkwetsbaar. — De Standard Oil Company leeft en neemt een leidende positie in.

Of zij deze positie ook in de toekomst zal blijven behouden? Velen betwijfelen het. Twee niet te onderschatten tegenstanders heeft de Amerikaanse maatschappij. De eerste is een Nederlander: Sir Henry Deterding, die in de tachtiger jaren van de vorige eeuw een kleine beambte in Amsterdam was en nu „Sir Henry", directeur-generaal van de in de Shell-groep samengevatte Britse Petroleum-belangen.

Deterding's invloed op de politiek in Europa is overal merkbaar, want de politiek van Engeland, Rusland en ook van Frankrijk wordt niet in de laatste plaats door de petroleum-belangen bepaald. En meer dan eens — men denke slechts aan de conferenties in San Remo, Genua, Lausanne, Londen en Genève — bepaalde de petroleum de ontwikkeling in Europa, en altijd was Deterding de raadgever der Britse regering.

De tweede petroleum-machthebber is een Georgiër: Josef Vissarionovitsj Djoegasjwilly, ook onder de kortere naam Stalin bekend.

Deze ongekroonde en op de achtergrond blijvende heersers bepalen het lot der volkeren van Europa...

Kerk en Politiek.

III.

We hebben in onze twee vorige artikels gezien, hoe de mensheid licht nodig heeft, onfeilbaar licht, zowel voor het individuele als maatschappelijke en staatkundige leven.

Geen licht nu hebben we, dan door Christus.

Maar aan geen ander heeft Christus zijn taak om licht te schenken opgedragen, dan aan de Kerk. Daarom moeten ook voor het politieke leven de normen geput worden uit de eeuwige, onfeilbare leer van de ware Kerk van Christus. Aan deze conclusie valt niet te ontkomen, gelijk ook Paus Pius X in zijn allocutie van 9 November 1903 te kennen gaf.

De Kerk heeft dus in de eerste plaats te spreken, daar waar de staat normen, welke door de geopenbaarde zedeleer worden aangegeven, minacht, overtreedt of niet kent. De Kerk móet leren. Het is haar zending, haar plicht, het evangelie voor te houden aan de mensen. Er is geen staatsmacht, die haar dit kan beletten. Als haar gezegd wordt: „Gij zult niet prediken", zal zij antwoorden: „Non possumus, wij kunnen niet anders; wij moeten."

1e. Hoever strekt zich de invloed uit van de Kerk als heilsinstituut op het staatkundig leven?

Daar zijn ongetwijfeld vraagstukken van zuiver politieke aard. Dit wil niet zeggen, dat deze vraagstukken niets inhouden, wat niet gericht zou moeten zijn op het bovennatuurlijk einddoel. Formeel echter houden deze vraagstukken niet onmiddellijk verband met geloof en zeden. Paus Leo XIII wees er de geestelijken al op, zich niet bezig te houden met questiones mere politicae, met zuiver politieke kwesties. Maar er zijn vragen, die onmiddellijk en krachtens haar wezen vast zitten aan zedelijke normen. Met dergelijke vraagstukken mag, kan, moet de Kerk zich bezig houden. Men spreekt over „indirecte macht" der Kerk over het tijdelijke. Wat wil dat zeggen? Indirecte macht kan op tweeërlei wijze verstaan worden. Men kan zeggen, dat men indirect macht heeft over iemand, omdat men door een ander macht over hem heeft. Zoals b.v. een vriend door een vriend iets bereiken kan bij een derde. Indirecte macht kan echter ook de macht zijn over iets om iets anders. Dan ligt het indirecte dus in het object, waarover de macht, gaat, niet in de persoon, die de macht uitoefent. Zo heeft de Kerk op profaan gebied iets te zeggen vanwege gevaren, die er voor geloof en zeden aan verbonden zijn. Dat is dan de indirecte macht krachtens het object.

Zo kan de Kerk in het politieke leven ingrijpen. Zo zou het mogelijk zijn, dat de Kerk in Duitsland aan de Duitse jeugd positief verbiedt lid te zijn van de Hitler Jugend als het lidmaatschap een zekere, of bijna zekere, hoogstwaarschijnlijke oorzaak zou zijn voor de ondermijning van het Geloof of de zeden van de Katholieke jeugd. Dan zou de Kerk van haar macht rechtstreeks gebruik maken, niet omdat de organisatievorm rechtstreeks valt onder de Kerk, maar vanwege het gevaar dat, aan die bepaalde organisatie vast zit voor zaken, waar de Kerk wel rechtstreeks voor te zorgen heeft.

2e. De Kerk kan ook gezien worden als groep van kerkelijke gezagdragers.

Als men zegt: De Kerk heeft verklaard, bedoelt men: het Kerkelijk gezag. Het Kerkelijk gezag nu — dit spreekt vanzelf — heeft zich met politiek te bemoeien, in zover de kerk als heilsinstituut zich op politiek gebied te bewegen heeft. Maar er is iets meer. Kerkelijke gezagdragers zijn ook burgers van een bepaalde staat. Vandaar dat kerkelijke gezagdragers rekening hebben te houden met hun burgerschap der staat, waarin zij leven. Nu geeft het burgerschap van de staat politieke rechten aan iedere burger. Vandaar dat ook kerkelijke gezagdragers als burgers volledige politieke publieke rechten hebben.

Iedere gezagdrager, hij zij Bisschop, pastoor of gewoon priester, heeft het volle recht gebruik te maken van zijn burgerlijke bevoegdheden. Als burgers hebben zij het volste recht zich met politieke vragen te bemoeien. In onze democratische Maatschappij, waar iedereen zich met de politiek mag bezighouden en het een plicht is dit te doen naar de mate van ieders kunnen, kan men aan geestelijken niet ontzeggen, dat zij achter allen gesteld zouden moeten worden.

Nu rijst echter de practische vraag of deze rechten als burger op volledige wijze gebruikt moeten worden. De ware belangen van de Kerk kunnen ook van kerkelijke gezagdragers en van alle bedienaren der Kerk eisen, dat zij zich zoveel

Rond de Kabinetsformatie.

De bladen die we met de vorige mail ontvingen waren nog vol van de storm rond de Kabinetscrisis. Maar na het luwen van deze storm brengen de bladen van de laatste mail de waarheid omtrent de geschiedenis van de kabinetsformatie. En we lezen dan:

De opdracht welke prof. Aalberse van H. M. de Koningin ontving was voor hem eniger mate een verrassing. Niet door de opdracht zelf, maar vanwege het tijdstip.

Toen prof. Aalberse de uitnodiging kreeg, om bij de Koningin te komen, verwachtte hij niet anders dan gehoord te worden omtrent de oorzaak der crisis en de door hem gedachte oplossing.

Tot zijn verbazing gebeurde dit echter niet, maar kreeg hij direct de opdracht een parlementair Kabinet te formeren op een zo breed mogelijke basis.

Deze opdracht was dus niet het gevolg van de adviezen der partijleiders, want deze zijn niet gehoord.

Alleen had de Koningin, nog vóór het Kabinet-Colijn zijn ontslag had aangeboden, de beide voorzitters der Staten Generaal gehoord en den vice-president van de Raad van State.

Dit feit is natuurlijk voor het vaststellen der verantwoordelijkheid, van groot belang, te meer omdat van te voren vrijwel vaststond, gezien de bekende houding der anti-rev. en vrijz. dem. dat de opdracht aan prof. Aalberse moest mislukken.

Prof. Aalberse heeft de opdracht niettemin aanvaard en serieuse pogingen gedaan, ze tot een goed einde te brengen.

Prof. Aalberse heeft wetend, dat bij de christ. hist. de grote moeilijkheid zat, allereerst den heer de Geer genodigd. Er was natuurlijk vooral wat betreft het vraagstuk der vaste lasten, niet gemakkelijk overeenstemming tussen beide standpunten te brengen.

Toch is dit in belangrijke mate gelukt en de christ. hist. fractie was bereid met prof. Aalberse in zee te gaan. De heer de Geer stelde echter één voorwaarde, dat ook de anti-rev. mee zouden doen.

De woordvoerders van de anti-rev. fractie hebben zich nadrukkelijk los gemaakt van het advies van de Standaard, dat zij niet mee zouden doen aan de vorming van een nieuw Kabinet, met hen die dr. Colijn hadden ten val gebracht.

Zij stelden zich echter op dit standpunt, dat zij de politiek van het Kabinet als de meest juiste hielden en belangrijke afwijkingen daarvan niet verantwoordelijk achtten.

Wilde prof. Aalberse met zijn program niet in belangrijke mate afwijken van het program van den heer Colijn, dan zagen zij geen enkele noodzaak voor een nieuw Kabinet.

De liberale woordvoerder was in beginsel bereid tot medewerking en het bleek zelfs, dat de instemming daar met het beleid van het Kabinet Colijn lang niet zo groot was, als de lib. pers in de laatste weken wel deed vermoeden.

De heer Albarda, als woordvoerder der S.D.A.P. stelde aanvankelijk nog al grote eisen, maar al spoedig bleek met hem te praten.

Het meest afwijzend stond de heer Joekes als woordvoerder der vrijz. dem.

Het bleek dat de fractie de vorige dag een vergadering had gehad met minister Oud en deze had daar het parool uitgegeven, dat de heer Aalberse van de Vrijz. Dem. geen enkele steun mocht ontvangen.

Zij waren het meest solidair met de politiek van den heer Colijn. Wat wel in hoge mate merkwaardig is. Voor zij in het Kabinet-Colijn traden, waren de heren Marchant en Oud de felste tegenstanders van den heer Colijn. Nu de heer Colijn hen had opgenomen in zijn Kabinet, heeft hij geen trouwere paladijnen gehad, dan de vrijz. democraten.

Na deze besprekingen met de fractieleiders afzonderlijk, had de heer Aalberse Zaterdagmiddag een bespreking met alle fractieleiders gezamelijk.

Alleen de leider der Vrijz. Dem. de heer Joekes was daar niet bij.

Hij was de enige, die bij het eerste onderhoud een absoluut afwijzend standpunt had ingenomen.

Hij had alle bruggen achter zich afgebroken. De formateur deelde hem mede, voornemens te zijn de fractieleiders tot een gezamelijke conferentie uit te nodigen, maar dat gezien de houding van den heer Joekes, deze bespreking voor hem geen enkele zin meer had.

Wat deze beaamde.

Daarom is ook de heer Joekes voor de bespreking van Zaterdagmiddag niet uitgenodigd.

Bij deze bespreking vielen intussen de leiders de een na de andere om.

De heer Bierema verklaarde, nu de Vrijz. Dem. niet meededen, ook de liberalen den heer Aalberse niet konden steunen.

De anti-rev. wensten niet in een kabinet te zitten met de soc. democraten.

Nu de anti-rev. zich terugtrokken, verklaarden ook de christ. hist., dat zij niet mee konden doen.

Bleven over de Soc. Dem. die zeer vergaande concessies hebben gedaan, en bereid waren het financieel-economisch program van den formateur te aanvaarden.

De vertegenwoordiger van de Kath. fractie Mr. Goseling maakte bezwaar tegen een samenwerking van katholieken en sociaal democraten, ook gezien het feit, dat beide groepen geen meerderheid hadden in het parlement.

De formateur had ook bezwaren tegen een Kabinet op zo smalle basis, wijl dit z.i. niet in overeenstemming was met de Koninklijke opdracht, waarin nadrukkelijk van een zo breed mogelijke basis werd gesproken.

Colijn kreeg daarna de opdracht voor een extra-parlementair cabinet.

Bij het onderhoud tussen Dr. Colijn en prof. Aalberse bleek, dat de heer Colijn, zowel wat betreft de financiële als sociaal economische paragraaf, bereid was belangrijke concessies aan de kath. fractie te doen.

Prof. Aalberse heeft toen gezegd, dat een wijziging in het program alleen niet voldoende was, maar ook een reconstructie van het Kabinet noodzakelijk was.

De uitvoering van een goed program was de hoofdzaak.

Daarop heeft de heer Colijn meegedeeld, dat hij moeilijk zijn medewerkers tot nu toe kon vervangen, en dat er maar één vacature kwam, die van Defensie, doordat Minister Deckers naar Landbouw overging.

Prof. Aalberse heeft toen gezegd, dat de portefeuille van Defensie te weinig invloed had op het program van het Kabinet, waardoor met deze reconstructie niet kon worden volstaan.

Daarop zeide Dr. Colijn, dat ook de portefeuille van Justitie vacant kwam, wijl de heer van Schaik wel gaarne wilde heengaan, gezien de verhouding tussen hem en de kath. fractie onstaan.

Mr. Aalberse heeft daarop gezegd, dat de portefeuille van Justitie van veel grotere betekenis was en wanneer indien wat het program betreft een zakelijke basis van overeenstemming met de Kath. fractie mogelijk was, Mr. Goseling voor Justitie een belangrijke peiler was voor een vertrouwen tussen fractie en Kabinet.

Daarop is de volgende dag Mr. Goseling bij Dr. Colijn ontboden, die hem de portefeuille van Defensie aanbood.

Mr. Goseling heeft toen direct gezegd, dat hij niet voornemens was een portefeuille, welke dan ook te aanvaarden, indien niet met de kath. fractie overeenstemming was verkregen, omtrent het program.

In geen geval wilde hij echter de portefeuille van Defensie.

Dr. Colijn vroeg hem toen of de portefeuille van Justitie hem meer zou lijken. Mr. Goseling bevestigde dit laatste, maar verklaarde ook deze portefeuille niet te kunnen aanvaarden.

Dr. Colijn heeft hem toen in enkele lijnen zijn nieuwe program uitgestippeld.

Mr. Goseling heeft toen gezegd, dat hij in deze belangrijke zaak niet direct alleen beslissen wilde, maar met het bestuur der Kamerfractie overleg wilde plegen of het program van het Kabinet voldoende waarborgen bood voor een vruchtbare samenwerking.

Waarop Dr. Colijn hem nog meedeelde, dat hij volledige vrijheid kreeg in het Kabinet de door hem gewenste problemen aan de orde te stellen.

Daarna heeft de ministerraad verga-

mogelijk van het politiek terrein afhouden. Het politieke terrein is nu eenmaal het gebied, waar de hartstochten in beweging kunnen komen en de hartstocht is blind. Het nadeel zou voor de Kerk groter zijn dan het voordeel dat de politiek zou kunnen opleveren. Dit geldt de practische politiek, de politiek als kunst. Het geldt niet de politiek als normale wetenschap. Want daarin heeft de Kerk te spreken en dus hebben de kerkelijke gezagdragers, die namens de Kerk spreken, ook de plicht om te spreken waar zedelijke normen voor het gemeenschapsleven en het deugdleven op het spel staan. Hier wordt van hen soms moed vereist, omdat het gaat om de vervulling van het evangelisch gebod: „Gaat en onderwijst alle volkeren".

3e. De Kerk kan gezien worden als de gemeenschap van gelovigen, als het materiële element, waaruit de Kerk gevormd wordt. Ook hier onderscheide men het lidmaatschap van de Kerk en het burgerschap van de staat. Als burgers zijn de katholieken vrij om op politiek gebied zich te bewegen en te streven naar eigen inzicht, naar wat in 's Lands belang nodig is, zolang de kwesties niet raken aan geloofs- en zedeleer en aan het welzijn van de Kerk. In kwesties van zuiver politieke aard staat iedere katholiek als staatsburger vrij en heeft hij van geen pastoor aan te nemen, wat hij in bepaalde politieke kwesties, welke geen zedelijke normen raken te doen en te laten heeft. De Kerk erkent uitdrukkelijk deze vrijheid en verbiedt aan de priesters hun gezag op zuiver politiek gebied te gebruiken.

Van de andere kant heeft de katholiek ook plichten, omdat hij lid van de Kerk is. Hij heeft de taak op politiek gebied de zedelijke invloed van de Kerk te helpen verwezenlijken. Als de Kerk de priesters aanmaant, zich zoveel mogelijk te onthouden van het politiek terrein, volgt vanzelf, dat dus, op dit terrein, waar gewerkt moet worden volgens ware beginselen, dit alleen geschieden zal door katholieke leken. Daarover de volgende week in een laatste artikel.

Financiele voorzorgen.

De huidige buitengewone omstandigheden hebben op Curaçao een abnormale vraag naar remisemiddelen doen ontstaan en zulks meer voor speculatie-doeleinden dan om te voorzien in de behoeften van de reële handel.

Begrijpelijkerwijze kunnen hieruit voor ons Bestuur van dit kleine gebiedsdeel grote moeilijkheden ontstaan, door het wegvloeien van de in de Kas van de Cur. Bank aanwezige munt.

Daarom werd vorige week Dinsdag aan de Kol. Raad een verordening aangeboden tot wijziging van de verordening tot vaststelling van een nieuw reglement voor de Curaçaosche Bank- (P. B. 1907 No. 9), waardoor de mogelijkheid zou geopend worden voor de Directie van de Curaçaose Bank om alleen in gevallen, waarin de belangen van Curaçao dit vorderen, munt af te geven.

Reeds dezelfde avond werd dit ontwerp door de Raad aangenomen en 2 September is deze verordening in werking getreden door plaatsing in het publicatieblad no. 72.

Wanneer wij dus met onze bankbiljetten ter inwisseling aan de Curaçaose bank komen, zullen we voorlopig niet kunnen geholpen worden.

„Voorlopig" schrijven we, daar de Gouverneur in de memorie van toelichting heeft medegedeeld, dat de maatregel slechts van tijdelijke aard is en een voorstel tot intrekking der verordening zal worden ingediend, zodra de omstandigheden zulks veroorloven.

Tegelijk met deze verordening werd door de Raad een andere aangenomen houdende verbod tot uitvoer van Nederlands gemunt goud, Nederlands of koloniaal gemunt zilver en onbewerkt goud en zilver.

In het publicatieblad no. 73 is deze verordening opgenomen, welke luidt:

Van uit Curaçao mag zonder vergunning van den Gouverneur en van uit de overige eilanden van het gebiedsdeel zonder vergunning van de Gezaghebbers geen Nederlands gemunt goud en geen Nederlands of koloniaal gemunt zilver naar buiten het gebiedsdeel worden uitgevoerd.

Evenmin mag zonder voormelde vergunningen onbewerkt goud en zilver naar buiten het gebiedsdeel worden uitgevoerd.

Verder bevat deze verordening enkele verklaringen en straffen aan deze overtreding verbonden.

Ook bij deze verordening, die in werking treedt op een nader door den Gouverneur te bepalen tijdstip, zit de bedoeling voor, om te voorkomen, dat er in dit gebiedsdeel gebrek aan circulatiemiddelen ontstaat.

Ons werd de vraag gesteld niet alleen maar zelfs de mening geuit, dat door deze verordening Curaçao de gouden standaard heeft verlaten.

Deze mening is echter beslist onjuist, Curaçao heeft geen standaard en kon deze dus ook niet verlaten.

De Curaçaose muntstandaard is de Nederlandse gulden, omdat Curaçao met Nederland in een muntunie is verenigd. Valt de Nederlandse gulden dan valt ook de Curaçaose gulden.

Bovenstaande verordeningen doen echter niets anders dan maatregelen nemen, om te voorkomen dat hier gebrek komt aan circulatiemiddelen.

We krijgen door deze verordening nu wel deze eigenaardige toestand, dat we thans aangewezen zijn op onze bankbiljetten die in tegenstelling met de Nederlandse bankbiljetten geen „wettig betaalmiddel" zijn. Maar aangezien deze biljetten in alle openbare Kassen geaccepteerd worden, ontstaan practisch hieruit geen moeilijkheden.

ALGEMEEN OVERZICHT.

De hele wereld zal deze week wel zijn verrast geweest door het bericht van de belangrijke concessie welke de regering van Abessinië zou gegeven hebben aan een Amerikaans-Engelse Maatschappij.

De African Exploration and Development Corporation inc. van Delaware, Ver. Staten, zou deze concessie hebben voor 75 jaar met het exclusieve recht op petroleum, naphta, gassen en ozokerite over het gebied Ogaden en het hele laagland van Ethiopië.

De olie schijnt in deze affaire dus weer een geweldige rol te spelen. Maar van welke omvang zal in de eerste weken na deze publicatie nog wel zijn te bepalen. Want ook hier schijnen de hoofdspelers nog achter de coulissen te blijven en de namen van concessiehouders schijnen stromannen te zijn en tot nu toe onbekende personen.

Hoewel de Standard van New York in deze concessie genoemd was, kwam al heel spoedig van die Maatschappij een bericht dat ze van de onderhandelingen niets afweet. Eenzelfde bericht kwam van de Shell.

Amerika deelde mede, dat door deze concessie het standpunt van de Amerikaanse regering onveranderd blijven zou en Engeland ook deelde mede er niets mee te doen te hebben en zelfs aan Abessinië geadviseerd te hebben, om deze concessie voorlopig in te houden.

Verschillende dezer z.g. officiële dementis echter bleken later al weder cum grano salis te moeten worden aangenomen. Want volgens een latere verklaring van Hull bleek dat de Standard aanvankelijk wel degelijk in de zaak betrokken was, maar er op diens advies is uitgetreden, omdat deze concessie aan de Amerikaanse regering grote moeilijkheden brengen zou.

In ieder geval is Italië over deze manipulaties zeer verstoord, noemt ze zelfs in strijd met vroegere verdragen en is, nu we dit schrijven, nog geenszins tevreden met de verklaringen, welke door Engeland in deze zijn afgelegd.

Italië zou dan ook protesten indienen bij de Vokenbond en de Keizer van Abessinië, en wellicht heeft Mussolini in deze affaire een mooiere casus belli dan in alle andere motieven welke hij tot nu toe heeft opgesomd.

Deze week is de Volkenbond weer bijeen te Genève om het Italiaans-Abessijns conflict te bespreken. Ondanks de uitslag van deze besprekingen zal Italië toch zijn gang gaan of er moet wel iets heel bijzonders gebeuren.

Hoe dichter men het einde van de regentijd nadert, des te groter worden de legervoorraden, het aantal soldaten, vliegmachines en muilezels, wat Italië naar Abessinië voert.

In dit land zelf acht men ook een oorlog onvermijdelijk en alle maatregelen worden genomen om zich te weer te stellen. Vele zijn deze maatregelen wel niet, maar daarmede is nog niet gezegd, dat de overwinning door Italië gemakkelijk zal zijn.

In hoeverre Italië een al of niet zware strijd zal hebben te voeren, om het gewenste politieke overwicht over Abessinië te krijgen, is een vraag, waarmee menigeen en speciaal militaire deskundigen, zich thans gaarne bezig houden.

Zo beschrijft generaal Duval in de Journal des Débats de ontoegankelijkheid van het Abessinische gebied.

„Abessinië", zo schrijft hij, „is een bergland, dat ongeveer 1000 à 1500 Meter boven de zeespiegel ligt. Vele bergen zijn meer dan 4000 M. hoog. In de omgeving van Adoea bereiken zij dikwijls een hoogte van 3000 M. Het klimaat verandert met de hoogte. In de dalen heerst meestal een verzengende hitte. In de bergen, op een hoogte van 2400 M., is de temperatuur als in Midden-Europa. Het land is schaars bevolkt, en moeilijk begaanbaar wegens de woestheid van het terrein en de onbegaanbare wegen.

Bergartillerie op lastdieren gedragen, zal het enige zijn, dat de troepen zal kunnen vergezellen. Tanks en auto's met rupsbanden zullen vrijwel nergens te gebruiken zijn. De bombardementsvliegtuigen zullen niets vinden om te bombarderen. De enkele steden zijn niets anders dan grote dorpen, waar nooit grote schade kan worden aangericht. De bevolking zal een onderkomen zoeken in de bergholen..."

Wie in dit conflict ook niet stil zit is Engeland.

Geweldige maritieme machten worden door dit eiland thans in de Middellandse zee geconcentreerd. De haven van Malta is al versperd door een drijvende ketting met een onderzee-net, zodat de binnenkomende schepen vergunning moeten verkrijgen om binnen te varen. Haifa in Palestina schijnt thans te worden gemaakt tot een Maritieme basis, als Gibraltar en Malta. Op de eerste plaats omdat het meer strategisch gelegen is en bij het eindstation van de oliepijpleiding van Irak, maar ook omdat Malta met de dag een sterkere anti-Italiaanse houding aanneemt en op Sicilië door Mussolini een zeer sterke onderzeërbasis wordt opgericht schijnbaar tegen Engeland, welk land daartegenover als represaillemaatregel thans een groot aantal vliegmachines aan het bouwen is.

Heel erg botert het dus niet tussen beide landen, en we zijn dan ook wel benieuwd welk een houding Engeland zal aannemen wanneer het Italiaans-Abessijns conflict eens tot een oorlog komt.

De vorige week hebben we reeds melding gemaakt van de houding welke de Paus aanneemt in dit conflict en van welke houding hij uiting heeft gegeven op een audiëntie van katholieke verplegers.

Het was te voorzien, dat Mussolini niet tevreden zou zijn met deze vredelievende houding des Pausen.

Deze week, volgens de telegrammen, gaf Mussolini door bemiddeling van een vertrouwelijke katholieke medewerker, de Jezuit Venturi, aan den Paus te kennen dat de regering teleurgesteld en ontevreden is over de rede van den Paus welke Hij verleden Woensdag hield; de Italiaanse regering beschouwt deze rede als een poging tot het zaaien van onenigheid onder het Italiaanse volk en tot het uitoefenen van invloed op een deel van het volk tegen de dreigende oorlog. De Paus antwoordde dat hij in zijn rede heel duidelijk te kennen gaf dat Hij de noodzakelijkheid van uitbreiding van Italië erkent, maar dat Hij als vertegenwoordiger van Christus en het principe van de vrede, de oorlog in het algemeen moet afkeuren en speciaal een veroveringsoorlog. De Paus besloot met te zeggen dat het Zijn vurigste wens was dat het conflict opgelost worde door vredelievende onderhandelingen.

Een later telegram meldde:

Men is van mening, dat de Paus een vriendelijke poging doen zal, om het Italiaans-Ethiopische conflict af te weren. Pater Tacchi-Venturi van de orde der Jezuieten, die met Kardinaal Pacelli in audiëntie was bij den Paus in het Kasteel Gandolfo, zal met Mussolini in onderhandeling treden.

Tot zover dit telegram.

We hopen van harte met het beste succes; want niet alleen hopen we dat Italië en Abessinië mogen gevrijwaard worden voor de gruwelen van een verschrikkelijke oorlog, maar bovendien vrezen we, dat een gewapend conflict niet tot deze beide landen zal beperkt blijven.

BUITENLAND.

Koningin Astrid. †

Bij het droevige ongeval van de Belgische Koningsfamilie in de omtrek van Küssnacht, waar zij des zomers een villa bewonen, maar vooral bij de aankomst van het lijk der Koningin in Brussel en haar begrafenis op Dinsdag l.l. is wel gebleken hoe diep de rouw in België was en welk een diepe sympathie de koninklijke familie, maar vooral de Koningin heeft in de harten der Belgen.

Duizenden kinderen, een ontroerende en schone gedachte, stonden bij de begrafenis met witte bloemen langs de weg, velen hunner schreiend, onder de indruk van het verlies hunner landsmoeder. Deerniswaardig was ook de diepe droefheid van den Koning; hoewel door de doktoren was geconstateerd, dat hij door het ongeluk twee ribben had gebroken, wilde hij toch de zware gang achter het lijk volgen.

Op het moment, dat het lijk de St. Gudule verliet, moest hij zelfs door den Prins van Wales ondersteund worden.

De rouwplechtigheden werden verricht door den primaat van België, kardinaal van Roey en zeer indrukwekkend was de zang der dodenliturgie, zoals deze door de Radio ontvangen werd.

Tal van vorstelijke personen o.a. de Kroonprinsen van Italië, Engeland, Zweden en Denemarken waren bij de begrafenisplechtigheden tegenwoordig.

Moge God zijn rijke troost zenden over de zwaar beproefde Koningsfamilie.

De Katholieken in Duitsland.

Volgens de telegrammen is deze week in alle kerken van Duitsland een brief voorgelezen ondertekend door 3 kardinalen en 24 aartsbisschoppen en bisschoppen van Duitsland.

Deze brief is het effect van de onlangs gehouden Bisschopsconferentie te Fulda. Ieder jaar wordt deze conferentie gehouden, waarna de bisschoppen gezamelijk een brief publiceren. Dit jaar echter liet dit schrijven lang op zich wachten, omdat, zoals men zeide, eerst de Paus in deze zou gehoord worden.

De inhoud van de brief zullen we eerst kunnen publiceren, wanneer we over enkele weken de mailbladen ontvangen, want de telegrammen, die uit Duits Nationalistische bron komen, schrijven over deze brief slechts als een besluit van de Rooms katholieke Kerk, „om een nieuwe haat te veroveren bij de reeds veroverde oude" (sic Red. A.)

Verder zegt het telegram:

De brief bevat een meest formidabele morele aanval op het totalitaristisch systeem, volgens de encycliek van den Paus welke volgde op de permanente overeenkomst van Mussolini met de H. Stoel. De ouders worden gewaarschuwd, hun kinderen slechts toe te staan van die staatsjeugdorganisaties lid te worden, die het respect voor de zuiverheid van de godsdienst en de zeden garanderen. De bisschoppen hebben aan Hitler een memorandum gezonden waarin zij bijzondere aandacht vragen voor „het gevaar van misbruik van de strenge maatregelen, die voorgesteld werden voor de oplossing van het kerkprobleem".

Uit de opstelling van het telegram echter blijkt voldoende, van welk een scherpte de strijd tussen katholieken en het Nationaal Socialisme thans is.

Een strijd die nog lang zijn hoogtepunt niet bereikt heeft, maar die onverbiddelijk zal moeten uitlopen op het einde van een der beide partijen.

Aan welke zijde de overwinning zijn zal is voor ons katholieken geen twijfel mogelijk.

De wereld in Vogelvlucht.

Overgenomen uit „Boletin Comercial," en Curaçaose Volkskrant."

De Premier Stoyandovitch van Jugoslavie heeft in een onderhoud met Laval meegedeeld, dat de Kleine Entente vast besloten is de herstelling der Hapsburgers tegen te werken.

Te Moskou overleed de Franse schrijver Barbusse.

De passagiersboot Discie van de „Morgan-Line" is op weg naar New Orleans naar Miami op het strand gelopen. De 229 passagiers en de 117 koppen bemanning zijn gered.

Japan heeft met 5 andere naties te Moskou geprotesteerd tegen het gesprokene op het internationale communistencongres.

De autorenner Campbell sloeg zijn eigen record met een snelheid van 301.337 mijl per uur.

Te Miami in Florida woedde een vreselijke orkaan, die aan ruim 700 mensen het leven kostte. Honderden huizen zijn vernield.

Volgens het memorandum van Italië naar de bondsraad te Genève gezonden, heeft Ethiopië openlijk, opzettelijk en systematisch alle overeenkomsten en tractaten met Italië overtreden. Aloisi verklaarde, dat Ethiopië door de wereld als vogelvrij te beschouwen is. Italië behoudt voor zich de vrijheid van handelen om alle nodige maatregelen te nemen ten einde haar kolonies en belangen te beschermen.

Aloisi zeide verder, dat de Bond zal moeten beslissen of Italië of Ethiopië er uit gezet zal worden.

Hij zei ook, dat Italië het Kellog-pact als ontoepasselijk in Afrkia beschouwt.

De correspondent van Het Algemeen Handelsblad deelt mede dat de ouders van wijlen koningin Astrid voornemens zijn zich metterwoon in België te gaan vestigen om zich met de opvoeding der Koningskinderen te belasten.

Op vijftig mijlen afstand ten Zuiden van Leixoes had er een aanvaring plaats in dichte mist tussen de stoomboot „Doric" van de Cunard Line, die 4 á 500 passagiers aan boord had, en het Franse stoomschip Formigny.

Al de pasagiers van de „Doric" zijn veilig door de stoomschepen Viceroy India en Orion overgenomen. De „Doric" werd in de boeg licht beschadigd, en de Formigny was in staat naar Oran door te varen.

UIT NEDERLAND.

Minister Deckers droeg Maandag de portefeuille van Defensie over aan Minister Colijn. De aftredende minister richtte een afscheidsdagorder tot land en zeemacht.

Ofschoon Dinsdag de fabrieken in Tilburg werden opengesteld, is men zo goed als niet aan het werk gegaan. In de loop der week breidde de staking zich nog uit, zodat er een 3000 man staken. De toestand in de stad is kalm.

Ook in de textielnijverheid te Almelo dreigt staking. Het hoofdbestuur van de textielbonden richtte een ultimatum tot de Katoenmij. v/h. Gebroeders Scholten waarin met staking gedreigd wordt indien de arbeidsvoorwaarden per 14 September niet verbeterd worden.

Deze week zijn enige speciaal voor het doel ingerichte Havilland vliegtuigen van Londen naar Nederlands Nieuw Guinea vertrokken om in opdracht van de Nieuw Guineesche Petroleum Maatschappij cartografisch werk te verrichten. Twee Britse piloten en een Nederlander vliegen met de toestellen naar de verre Oost. 35 millioen acres wordt in kaart gebracht.

Bij Koninklijk besluit zijn de volgende onderscheidingen verleend:

Benoemd tot groot officier in de Orde van Oranje Nassau de heer Pabst Nederlands gezant te Tokio.

Tot Commandeur in de Orde van Oranje Nassau: Heer Van Haersmade De Wit, Gezant te Washington. De Jongh lid van de commissie voor het Saar plebisciet. Professor Koster Vice president van de Hoge Raad. Mr. Fruin advocaat te Rotterdam, Quarles van Ufford, Commissaris van de Koningin in de Provincie Zeeland. Beumer, ondervoorzitter van de Centrale Raad van Beroep, Meyer-Ranneft, Vice President van de Raad van Indië.

Benoemd tot Ridder in de orde van de Nederlandse Leeuw: De Directeur van de Java China Japan lijn: Roosegaardebisschop, Oud minister Steenberghe, het kamerlid Lingbeek, de zangeres Noordewier Reddingius.

Tot Ridder in de orde van Oranje Nassau: De oud-inspecteur van de Rott. Lloyd Van Vollenhoven, de schilderes Lizzy Ansingh.

NEDERLAND.

Mgr. Aengenent †.

De telegrammen brachten deze week het bericht, dat in de nacht van 3 September, Mgr. Aengenent, de Bisschop van Haarlem is overleden.

Slechts enkele weken was Mgr. Aengenent ongesteld, maar deze ongesteldheid was van zulk een ernstige aard, dat de doktoren een buikoperatie nodig oordeelden.

Deze heeft echter den 62 jarigen bisschop niet meer mogen baten.

Mgr. Aengenent werd te 14de Maart 1873 te Rotterdam geboren. In 1897 werd hij priester gewijd en aangesteld als kapelaan te Roelofarendsveen. In 1898 werd hij benoemd tot leeraar aan het seminarie van Hageveld en in 1904 tot hoogleraar in de wijsbegeerte en sociologie aan het seminarie te Warmond. In 1924 werd hij kanunnik en op 15 Juni 1928 werd hij benoemd tot bisschop van Haarlem en op 25 Juli d.a.v. geconsacreerd.

Als schrijver van het Handboek voor de Geschiedenis der Wijsbegeerte, Handboek der Zielkunde, Leerboek der Sociologie en het Handboek voor de Lekenapostel, verwierf hij een wereldbekendheid.

Zijn episcopaat stond vooral in het teken der Katholieke actie, waarvan vooral de Graal als vrouwelijke jeugdorganisatie veel goeds deed in het Bisdom.

R.I.P.

OUD-MINISTER VERSCHUUR NAAR INDIE?

Gaat de oud-minister in de olie?

Enkele weken geleden hebben we gemeld, dat oud-minister mr. T. J. Verschuur het voornemen zou hebben een bezoek aan Ned. Indië te brengen, waarbij hij door zijn echtgenote vergezeld zou worden.

Naar wij vernemen, staat het plan voor deze reis, die in October zou worden ondernomen, nog niet absoluut vast. Van enige officiële opdracht is geen sprake. Vermoedelijk houdt een eventuele reis van mr. Verschuur naar Indië verband met zijn benoeming tot secretaris van de Ned. Indische Aardolie Mij (Niam), een semi-officiële onderneming, waarbij ook de Bataafse betrokken is. Het zou dan de bedoeling van mr. Verschuur zijn, eens ter plaatse een kijkje te gaan nemen, ten einde zich van een en ander beter op de hoogte te stellen.

---

derd, waarna de ministers Deckers en Gelissen hem hebben opgezocht om hem te overreden de portefeuille van Defensie aan te nemen, omdat minister van Schaik meende, dat wanneer er overeenstemming was met de Kath. Kamerfractie, er voor hem geen aanleiding was te wijken voor Mr. Goseling.

Mr. Goseling heeft daarop meegedeeld, dat alle praten hierover vruchteloos was, omdat hij Defensie niet wenste en ook geen andere portefeuille alvorens er een zakelijke overeenstemming was.

Wat dit laatste betreft, hadden de beide heren echter niets aan te bieden.

In overleg met het bestuur van de fractie heeft Mr. Goseling daarop den formateur meegedeeld, dat waar geen zakelijke basis voor een samenwerking was tot stand gekomen, en dus ook het vertrouwen tussen Kabinet en fractie niet bereikt was, hij zich voor geen portefeuille beschikbaar stelde.

Daarna is Dr. Colijn naar de Koningin gegaan met de mededeling, dat hij de opdracht tot vorming van een extra-parlementair Kabinet aanvaardde.

Uit dit verloop van zaken blijkt duidelijk, dat er van een oplossing van het conflict geen sprake is.

De constructie welke Dr. Colijn in zijn radio-rede gaf, n.l. dat er een nieuw Kabinet is en dit nieuwe Kabinet geen conflict met de Kamer heeft, noemt men in parlementaire kringen weinig ernstig.

Het wachten is natuurlijk nu op het program, dat het Kabinet straks in September de Staten Generaal zal aanbieden. Het is mogelijk, dat de mondelinge toezeggingen aan prof. Aalberse daarin zijn verwerkt.

De heer Colijn noemde in zijn radio-rede het program als een factor, waardoor het Kabinet hoopte op een verwijdering van een herhaling van het conflict.

Men zal dus moeten afwachten. Maar erg optimistisch is men in kath. kringen niet, ook omdat de samenstelling van het Kabinet niet de minste waarborg geeft voor een uitwerking van een mogelijk goed omschreven program.

En dit is nog belangrijker dan het program zelf.

In nauw verband hiermede staat natuurlijk de ietwat pijnlijk geworden verhouding tussen de Kath. Kamerfractie en de drie kath. ministers.

Het is een feit, dat de bekende eis door Dr. Colijn gesteld speciaal aan de Kath. Kamerfractie, door den premier is gesteld, geheel buiten voorkennis van zijn ambtgenoten.

Intussen had dit feit, Dr. Colijn nog geen reden gegeven om het stenogram wat dit belangrijk onderdeel van zijn rede betreft, in een zo betekenisvol punt te wijzigen. Men heeft het recht een zin in zijn stenogram redactioneel te wijzigen, maar men mag er geen andere betekenis aan geven. De stenografische dienst had dit ook niet mogen toelaten, maar de minister-president heeft van zijn overwicht gebruik gemaakt om de betrokken ambtenaar tot een concessie over te halen, wat deze niet doen mocht en waarvoor hij dan ook door de commissie van de Stenografische dienst ter verantwoording is geroepen.

De bewuste verklaring, waarbij Dr. Colijn de beslissing van het Kabinet meedeelde, na het antwoord van prof. Aalberse en waarbij Dr. Colijn de Kath. fractie op grievende en volkomen onjuiste wijze bij de soc. democraten en communisten indeelde, is wel te voren door de kath. ministers gezien en goedgekeurd.

Het ligt voor de hand, dat deze handelwijze van de drie kath. ministers, welke politiek volkomen onbegrijpelijk is, tot een ernstige verwijdering tussen hen en de kath. fractie heeft geleid.

Dat Dr. Colijn, die dit wist, deze drie kath. ministers weer heeft overgenomen in zijn kabinet, terwijl hij ook wist, dat deze heren, vooral Mr. van Schaik, niet meer 't vertrouwen hadden van de Kath. fractie, zonder meer in zijn Kabinet opnam, geeft ook geen sterk bewijs, dat hij ernstig streefde, naar een oplossing van het conflict en naar een vertrouwenwekkende samenwerking met de kath. fractie.

De drie kath. ministers zijn toegetreden tot het nieuwe kabinet, niettegenstaande zij wisten dat Dr. Colijn geen enkele ernstige poging had gedaan het conflict met de kath. fractie uit de weg te ruimen.

Ze waren op de hoogte van het feit, dat het bestuur van de Kath. Kamerfractie unaniem van mening was, dat er geen zakelijke grondslag aanwezig was voor 'n samenwerking met een kath. minister.

Wat voor Mr. Goseling geldt, geldt ook voor hen.

Wij zullen over hun houding geen oordeel uitspreken, maar volstaan met de verklaring, dat hun houding op de gehele kath. kamerfractie en naar wij overtuigd zijn, ook op de gehele Kath. Staatspartij een zeer pijnlijke indruk heeft gemaakt.

En dat wanneer hier van een moreel verlies voor de Kath. Staatspartij mag worden gesproken, dit in hoofdzaak is toegebracht door de heren van Schaik, Deckers en Gelissen.

Inplaats van een werkelijk nationaal Kabinet, waaraan alle partijen een hun landsbelang hun actieve medewerking hadden gegeven en dat een program had kunnen voeren, dat weergegeven had, wat leefde in ons volk, hebben we thans het Kabinet-Colijn teruggekregen, een minderheidskabinet, dat met veel lawaai door een deel der pers wordt aangekondigd, als de uiting van de wil des volks maar dat in werkelijkheid slechts een klein deel van ons volk achter zich heeft.

Het Kabinet Colijn heeft niet het vertrouwen van de Katholieken, niet van de sociaal democraten en naar wij thans vaststaat, ook niet van de liberale fractie.

De Christ. Hist. — vooral een bekwaam man als de heer de Geer — steunt het Kabinet maar voorwaardelijk.

Tegen een belangrijke wijziging van de regeringskoers zou de heer de Geer geen enkel bezwaar hebben gehad.

Het Kabinet steunt alleen op de antirev. die het Kabinet niet steunen om zijn program, maar om den persoon van den leider.

Welke politiek deze ook zou voeren, van de steun der anti-rev. kan elk kabinet, waarvan de heer Colijn de leider is, verzekerd zijn.

En naast de anti-rev. staan dan de vrijz. dem., die op parool van minister Oud, den heer Colijn tegenwoordig blindelings volgen.

Merkwaardig is nog, wat we in verschillende bladen lezen, het volgende:

Het Kabinet zit daar krachtens de wil en het vertrouwen van de beurs. De beurs met haar financiële speculaties, de banken die tijdens de regeringscrisis particulieren in staat hebben gesteld te speculeren, hebben de terugkeer van het Kabinet-Colijn geforceerd. Het is het Kabinet van de banken en geldspeculanten.

En de grote liberale pers met de Tel. voorop steunde dit spelletje door een even misleidende als misdadige voorlichting alsof de 130 millioen goud, die de Ned. Bank moest afstaan, voor ons land verloren is. Waar natuurlijk geen sylabe van juist is. Die 130 millioen zijn door andere waarden gedekt en het is heel goed mogelijk, dat straks blijkt, dat de Ned. Bank er nog een aardig duitje aan verdiend heeft.

Zou dit waar zijn? Een groot gevaar dreigt dan ons land, een gevaar waar „Quadragesimo Anno" voor gewaarschuwd heeft, en waarvan we in andere landen o.a. België de funeste gevolgen zien hebben.

Tal van katholieke bladen zijn reeds verschenen met waarschuwende hoofdartikels.

Men wacht nu even het nieuwe program af, voor een verder standpunt kan worden ingenomen.

Het staat intussen vast, dat wanneer geen zakelijke basis voor verdere samenwerking geschapen wordt, ook aan het nieuwe Kabinet door de Kath. fractie noch vertrouwen noch steun zal worden gegeven.

We lazen zelfs in een der katholieke bladen het volgende:

Het feit, dat bij de vorming van dit parlementaire Kabinet-Aalberse een samenwerking met de soc.-democraten als ongewenst werd afgewezen, wil niet zeggen, dat de Kath. fractie ze onder alle omstandigheden afwijst.

Wij beschouwen die samenwerking niet te zoeken als iets wenselijks, maar er kunnen omstandigheden voorkomen, dat hoogste levensbelangen van ons volk, ook op geestelijk terrein, deze samenwerking voor ons noodzakelijk maken, om tenslotte op sociaal-economisch terrein voor ons volk te bereiken, wat ook voor de hogere belangen wenselijk is.

Voor Hollands sprekende katholieken.

De wekelijkse kerkelijke diensten in de stadparochies.

Parochiekerk Pietermaai:

's Zondags:
H.H. Missen: 4½. 6. 7½ (kindermis). 8½ (Hoogmis).
Lof: 's Avonds 6½.
In de week: H.H. Missen 6. 6½ uur.

Parochiekerk Otrabanda.

's Zondags:
H.H. Missen: 4¾. 7 (kindermis) 8½ (Hoogmis) met Hollandse preek.
Lof: 's avonds 7 uur.
In de week: H.H. Missen 6. 6½ uur.

Isla kerk.

's Zondags:
H.H. Missen om 5 uur en kwart voor 8 (met Hollandse preek)
Biechthoren — Zaterdag van 4—6 uur.

Parochiekerk San Mateo:

's Zondags:
H.H. Missen 4¾. 7 (Kindermis). 9 uur (Hoogmis).
Lof: 's avonds 7.
In de week: H.H. Missen 6. 6½.

In de 3 parochies bestaat er gelegenheid om te biechten:
Iederen morgen na de H.H. Missen en iedere avond om 6¾.
's Zaterdags de gehele morgen en na de middag van 4—6; en 's avonds van 6½—8½.

ARUBA.

Het Zeemanshuis te San Nicholas.

Gedurende de maand Augustus werd het Zeemanshuis door 215 zeelieden bezocht, tegen 90 in dezelfde periode van 1934.

Het steeds stijgend aantal bezoekende zeelieden toont wel duidelijk aan dat het Zeemanshuis reden van bestaan heeft.

Het is om die reden dan ook zeer te betreuren dat van de plannen om het Zeemanshuis uit te breiden afgezien moet worden, wegens gebrek aan de benodigde gelden.

Door een schenking van een combinatie radio-gramophoon door den Zeer Eerw. Pastoor Exler is het Zeemanshuis weer een pracht cadeau rijker geworden.

Wanneer de leden of begunstigers nu nog enige platen konden geven, dan was het Zeemanshuis daarmede weer een hele stap verder.

Van den Wel Ed. Heer Dr. Robbers werd in hartelijke dank een pracht-collectie leesboeken ontvangen, een zeer mooie aanwinst voor de bibliotheek!

Eveneens werd in hartelijke dank een zelfde collectie ontvangen van den Wel Ed. Heer J. Smits en den Zeer Eerw. Pastoor Zeppenfeldt van Oranjestad.

Het Bestuur is voor deze schenkingen van genoemde heren zeer erkentelijk en houdt zich gaarne aanbevolen voor meerdere gaven.

Sedert de maand Augustus zijn in het Zeemanshuis loten van de loterijbond Fortuna verkrijgbaar en het Bestuur hoopt dat velen van de leden van deze gelegenheid gebruik zullen maken om hun loten in het Zeemanshuis te kopen.

Ten slotte maakt het Bestuur de leden er op attent dat Dinsdag 17 September a.s. des namiddags van 4.34—5.04 Cur. tijd, de uitzending van de opening der Staten Generaal uit Holland via de Phohi zal plaats hebben. Zij die zich voor deze uitzending interesseren worden verzocht in het Zeemanshuis te komen en aldaar de uitzending te volgen.

CURAÇAO.

Mag een Katholiek lid zijn van de Partido liberal na Curaçao ?

Een zekere Videamus, een al niet minder vermakelijk type als de roemruchte Vidimus, stelt deze vraag in La Prensa van 5 Sept. ll. En hij geeft daarop dan een bevestigend antwoord.

En weet U waarom hij zich met deze zuiver katholieke aangelegenheid bemoeit?

Omdat, wanneer de Kerkelijke overheden, wien het rechtens alleen toekomt in deze aan de katholieken leiding te geven, zoals we dat in ons artikel van heden **Kerk en Politiek** hebben aangetoond, zich **„hiermee gaan bemoeien, toch alles spaak loopt"**.

En dat weet Videamus uit ondervinding! zo schrijft hij.

Zeker dan de ondervinding van 19 eeuwen, dat de Kerk reeds bestaat! En daarom komt Videamus nu in het jaar 1935 eens even aan de Katholieken vertellen in welke partij zij zich moeten organiseren.

De goede man komt gelukkig nog juist op tijd, want zonder zijn raad was het bepaald met de Kerk gedaan geweest.

We zijn Videamus dan ook werkelijk erkentelijk voor zijn belangstelling tegenover de Katholieke zaak.

Maar...... volgens onze ondervinding zullen wij katholieken ons voorlopig toch maar houden aan de raad van onze Kerkelijke overheden, die het program van de Partido liberal voor ons Katholieken toch maar minder geschikt vinden. En onze Kerkelijke Overheden die 19 eeuwen de Kerk glorievol hebben geleid door de branding der tijden en in de strijd tegen de vijanden met een organisatietalent, waarvoor de Protestanten Gregrovius, Ranke, Macauley en anderen in bewondering stonden. En deze mensen waren wereldberoemde historici, die de ondervinding van 19 eeuwen wel beter zullen gekend hebben als de stumperige Videamus.

Nu we hiermede deze bemoeial met zaken, die hem niets aangaan gesignaleerd hebben, menen we voldoende aandacht besteed te hebben aan dit anonyme schrijvertje. Van zijn verdere persproducten zullen we geen notitie meer nemen.

Bekendmakingen van de vorige week.

Aan den Ontvanger tevens Adjunct-inspecteur der belastingen op Aruba J. H. Perret Gentil is wegens ziekte drie weken vrijstelling van dienst verleend, met vergunning die tijd op Curaçao door te brengen.

De Heer Mr. A.W.J.M. Desertine is aangewezen voor de waarneming der betrekking van rechter in het kantongerecht op de Bovenwindse eilanden voor een tijdvak van 3 maanden, ingaande 14 September 1935.

Aan Mej. J.C. Buncamper is een maand verlof buiten bezwaar van den Lande verleend.

Mej. E.L. Sloterdijk is belast met de functies van het hoofd der openbare school te Bottom op Saba gedurende het verlof van Mej. Buncamper.

De gouvernements geneeskundige H.L. Chateau is in activiteit hersteld.

Aan den tijd. Hoofdinspecteur van politie H. Meersma is wegens ziekte een maand binnenlands verlof verleend.

Aan den seiner E.O. Frigerio op Aruba is om andere reden dan ziekte vier weken vrijstelling van dienst verleend.

De seiner A. Sprock is gedurende het verlof van E.O. Frigerio met de waarneming van diens functie op Aruba belast.

Bekendmakingen van deze week.

De Heer M.R. Boom op Bonaire is benoemd tot buitengewoon agent van politie voor zover aangaat de uitgestrektheid van de hem toebehorende plantages Bolivia en Bacoena op Bonaire.

De Heer Othmar May is benoemd tot tijdelijk deurwaarder der belastingen op Curaçao en werkzaam gesteld ten kantore van den Koloniaal Ontvanger.

Aan den technisch ambtenaar bij het Stoomwezen alhier L. Veltman is ingaande 12 September 1935 twee maanden en drie weken vrijstelling van dienst om andere redenen dan ziekte verleend met vergunning deze tijd in het buitenland door te brengen.

Aan den Heer Veltman voornoemd is ingaande 3 December 1935 13 dagen verlof buiten bezwaar van den Lande verleend, met vergunning deze tijd in het buitenland door te brengen.

De technisch ambtenaar bij Openbare Werken J. Butot, is nevens zijn gewone werkzaamheden, belast met de werkzaamheden van den Technisch ambtenaar bij het stoomwezen op Curaçao L. Veltman gedurende de aan laatstgenoemde verleende vrijstelling van dienst en verleend verlof.

Aan den veldwachter op St. Martin N.G. E.G. Richardson is op zijn verzoek eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend ingaande 1 Januari 1936 onder toekenning van pensioen.

De Hr. Mr. A.W.J.M. Desertine, die aangewezen is voor de waarneming der betrekking van rechter in het kantongerecht op de Bovenwindse eilanden voor een tijdvak van 3 maanden, is op de 31ste Augustus 1935 naar zijn standplaats vertrokken.

La Cruz en de liberaal katholieke Partij.

Onder het hoofd „Enkele vragen en antwoorden" schrijft onze Collega La Cruz:

De Hr. H. G. Suarez Jz. had de beleefdheid ons de Hollandse tekst te sturen van het Programma van de „Liberale Volkspartij".

Onze dank voor deze attentie.

In art. 3 lezen wij: **Met de Overheid wordt in werkelijk liberalen zin medegewerkt. Alle mogelijke invloed van Geldmagnaten en Kerkelijke Overheden moet worden geweerd.**

En dat noemt men echt liberale samenwerking. Is dan de Kerkelijke Overheid geen Overheid!

Deze nieuwe partij belooft samenwerking met de Overheid, maar niet met de Kerkelijke Overheid.

Is dit geen tegenspraak met het eigen beginsel van liberale samenwerking?

Deze Volkspartij wil dus het Katholieke Volk afhouden van iedere invloed hunner geestelijke overheid? Onze mannen en jongelingen zijn dus goed gewaarschuwd en kennen dus de ware bedoeling van de nieuwe partij.

In Holland zijn katholieken en anti-revolutionairen (protestanten) dankbaar voor de werkelijk liberale samenwerking van Z.Exc Minister Cort van der Linden, in de gelijkstelling van de Christelijke scholen met de openbare. Omdat deze liberaal de rechtvaardigheid erkende van hun rechten.

Wij hebben dus niet te verwachten eenzelfde werkelijk liberale medewerking van deze **Liberale Volkspartij.**

Het beledigen van Bevolkingsgroepen.

La Prensa die zelden of nooit berichten uit Nederl. bladen overneemt, plaatste deze week uit de Telegraaf een vonnis, waarbij na vrijspraak van de Rechtbank, in hoger beroep *f* 100 boete werd geëist tegen den hoofdredacteur van de Residentiebode, wegens belediging van de Vrijmetselarij.

Deze eis was gebaseerd op het feit van belediging ener bevolkingsgroep.

We hopen, dat nu La Prensa en zijn ingezonden - stukken - schrijvers hieruit zullen leren, hoe ze in het vervolg niet meer moeten optreden tegen de bevolkingsgroep van de katholieken of bevolkingsgroepen van religieusen, Zusters, enz.

Officiële onderscheidingen.

Het heeft Hare Majesteit de Koningin behaagd de volgende op Curaçao wonende personen te onderscheiden:

De Heren:
H.J.A. Schroeder, officier in de Orde van Oranje Nassau, Frater Gerontius, ridder in de Orde van Oranje Nassau, J.H.W. Schrils, ridder in de Orde van Oranje Nassau.

De heren J.A. Richardson en J. Hassel kregen de eremedaille in goud, J.J.A. Maduro en C.N. Rosario in zilver en P.A. Bort en D.M. Carolina in brons.

Aan allen onze gelukwensen.

Tennis.

The results of the Welgelegen Tennis Matches which took place on Tuesday, 3rd September, are as follows:

Welgelegen Cup. Singles.

Miss Annie Slockers won from Miss Amalia Zambrano. 6-0. 6-4.

1st. Prize. Singles.

Miss Jo Molenkamp won from Miss Ennie v. Slobbe. 6-5, 5-6, 6-1.

2nd. Prizes. Doubles.

The Misses Irene Romero and Mistica Ley won from Lena Löwenthal and America Rojas. 6-3, 6-4.

Persbericht van de R.K. Onderwijzersbond „Don Bosco".

Het is een vaststaand feit, dat bij lange na niet alle kinderen, die de school bezoeken. die hoeveelheid kennis meenemen, welke zij nodig hebben voor hun verder leven.

De kinderen zijn dikwijls door omstandigheden gedwongen de school vroegtijdig te verlaten, anderen zijn wat nonchalant en plukken daardoor niet de vruchten van het onderwijs, welke ze, met wat meer inspanning, hadden kunnen vergaren.

Het kind wordt een jongeling, komt midden in het leven te staan en komt thans tot de ontdekking, wat een handicap zijn gemis aan kennis voor hem is.

Ook zijn er bij die in een bepaalde branche gaan werken en dan beseffen, dat hun schoolopleiding absoluut geen vak-onderwijs is. Wat nu?

Privaat lessen nemen. Ja, maar dat kost *f* 3 per lesuur, minstens *f* 12 per maand. Kan er dat af van dat niet te hoge salaris?

In verband met deze feiten heeft de R.K. Onderwijzersbond „Don Bosco" besloten, een populaire avondschool te openen, om zodoende het onderwijs te brengen onder het bereik van eenieder.

Op 1 Maart zijn deze cursussen begonnen en reeds bij het begin was het steeds zeer bevredigend.

In [illegible] gesteld. [illegible] nog velen zijn, die van deze buitengewoon gunstige gelegenheid zouden willen profiteren, heeft het bestuur van de Bond besloten, om de 6 maanden de gelegenheid hiervoor open te stellen.

Vanaf 10 September bestaat er gelegenheid om zich te laten inschrijven en wel alle dagen 's avonds van 7—9 in de zaal van de C.R.K. Volksbond naast de St. Annakerk.

Ook Hollanders, die vanwege hun gebrek aan talenkennis zich moeilijk onder de bevolking kunnen bewegen, worden aangeraden zich voor de nieuwe cursussen te laten inschrijven. Deze zullen 1 October a.s. beginnen.

Aan degenen, die de cursussen met succes hebben doorlopen, **zal een diploma worden uitgereikt.**

R.K. Onderwijzersbond „Don Bosco".

Op 1 October a.s. zullen er bij voldoende deelname nieuwe cursussen geopend worden in de volgende vakken:

Ned. Taal, Spaans, Engels, Engels-Correspondentie, Frans, Rekenen, Vaktekenen, Meetkunde.

Entree *f* 2.50. Lesgeld per maand *f* 1.50.

Politieberichten.

Terzake mishandeling zijn vijf aangiften binnengekomen bij de Politie, welke zaken worden onderzocht.

Aangehouden is een Chinees die in het bezit was aangetroffen van ± 400 Gram ruwe opium.

Terzake mishandeling werden 4 aangiften gedaan, welke zaken alle worden onderzocht.

De 19-jarige vrouw L. deed aangifte van huisvredebreuk, gepleegd in de voor de nachtrust bestemde tijd. Als verdachte is aangehouden en gehoord de 32-jarige zeeman M. die zulks bekende. Hij is na verhoor heengezonden onder aanzegging van proces-verbaal.

De politie heeft een inval gedaan in een achter een café aan de Roodeweg aangebouwd hok en aldaar een groot aantal personen aangetroffen, die aldaar om geld dobbelden. Tegen den caféhouder, den 40-jarigen **M.** is proces-verbaal gemaakt terzake het gelegenheid geven tot hazardspel, terwijl de deelnemers verbaliseerd worden terzake deelname aan het hazardspel.

Terzake vermoedelijk gepleegde majesteitsschennis is een 34-jarige vreemdeling aan de Hoofdwacht van politie in bewaring gesteld.

Tegen den 33-jarigen H. is aangifte gedaan terzake bedreiging en diefstal. Hij bekent beide zaken. Tegen hem wordt proces-verbaal opgemaakt.

In een kelderruimte onder perceel Marchena No. 5a. is in de nacht van 1 op 2 September omstreeks 2.30 brand uitgebroken welke door de bewoners met blikjes water en door de Politie-brandweer met het chemisch apparaat is geblust. Vermoedelijk is deze brand ontstaan, door broeiing van in deze ruimte opgeborgen jutte-zakken. De Politie onderzoekt of hierbij nog sprake is van een gepleegd strafbaar feit.

In de week van 26 Augustus op 2 September werden 7 personen ingesloten terzake openbare dronkenschap.

In verband met een gedane aangifte van diefstal is door de politie als verdachte aangehouden, de 25-jarige chauffeur A. De man bekent gedeeltelijk. Hij is voor nader onderzoek aan de Hoofdwacht in bewaring gesteld.

Door de 25-jarige R. is aangifte gedaan dat zekere P. hem met een fles op het hoofd had geslagen, waardoor hij aan dit lichaamsdeel bloedend werd verwond. De verdachte is hierop weggelopen. Proces-verbaal terzake mishandeling wordt opgemaakt.

Alsnog werd door den 28-jarigen chauffeur aangifte gedaan van mishandeling, gepleegd door een alhier vertoevenden vreemdeling. De politie stelt een onderzoek in deze zaak in.

Door de 20-jarige vrouw B. is aangifte gedaan, dat uit haar woning 12 gedeelten van loterijbiljetten en zeven gulden waren ontvreemd. Uit het door de Politie ingestelde onderzoek is gebleken, dat zich aan deze diefstal heeft schuldig gemaakt de 24-jarige vrouw C. die het geld heeft opgemaakt en de loterijbiljetten door een oude vrouw, die te goeder trouw was, bij een winkelierster alhier heeft laten verkopen. Vrouw C. heeft bekend en is op vrije voeten gelaten. De loterijbiljetten zijn in beslag genomen. P.V. wordt opgemaakt.

Van een werf alhier zijn op Zaterdag 31 Augustus 2 bossen sleutels en 2 losse sleutels ontvreemd. In verband hiermede is een 15 jarige jongen aangehouden.

Op de terreinen der C.P.I.M. is de 38-jarige metselaar P. door het breken van een dwarsligger van een stelling van ± 3½ Meter hoogte naar beneden gevallen. De man bekwam hierbij vermoedelijk lichte inwendige kneuzingen. Hij is ter observatie in het Sanatorium „Het Groene Kruis opgenomen. De zaak wordt onderzocht of hier nog sprake is van schuld door derden.

In de Windstraat alhier heeft de 25-jarige D. de 29-jarige vrouw K. met een mes een ernstige steek in een der schouders toegebracht. De man werd door den 24-jarigen lasser T. gegrepen die hem het mes trachtte af te nemen, waarbij deze ook een snijwond aan de linkerhand bekwam. Later is D. door de Politie aangehouden en het mes in beslag genomen. Hij is aan de politie-hoofdwacht in bewaring gesteld. De vrouw, die wel een ernstige, doch niet levensgevaarlijke wonde had bekomen, is per ambulance-auto naar het St. Elisabeths-Gasthuis alhier vervoerd en aldaar ter verpleging opgenomen.

Op het Hoofdbureau van Politie (Fort Amsterdam) zijn inlichtingen te bekomen omtrent de navolgende gevonden voorwerpen:

1 herencostuum, 1 pakje wasgoed, 1 zonnebril, 2 huissleutels, 1 fietspomp, 1 rijwielnummerplaat, 1 portemonnaie, 1 damestasje, 1 vermoed. gouden oorbel, 1 herenhoed (stroo).

Bij rechterlijk vonnis is de bevoegdheid motorrijtuigen bestuuren ontzegd aan:

	voor de tijd van:
A.O. Selassa	1 jaar
C.C. Aniceta	3 maanden
P.N. Ataliede	1 maanden
D. Jansen	6 maanden
J. Th. Gerancisca	3 maanden
J. Atherley	6 maanden
C.R. Rita	6 maanden
A.S. Letlet	6 maanden
P. Eustatia	3 maanden

Toeristenschip „Franconia".

De Curaçao Trading Company S.A. deelt ons mede, dat bovengenoemd toeristenschip van de Cunard White Star Limited op Zaterdag 31 Augustus j.l. van New York vertrokken is met bestemming naar St. Thomas, La Guaira en Curaçao. Het schip heeft 666 toeristen aan boord en is hedenmorgen 7 uur gearriveerd, terwijl het vertrekuur is vastgesteld op 4 uur. De route van Curaçao naar New York is via Kingston (Jamaica), waar tevens een dag doorgebracht zal worden, terwijl de aankomst in New York bepaald is op Vrijdag 13 September.

In dank ontvangen.

Van de K.N.S.M. een maandlijst van de komende en vertrekkende schepen in September.

Van de Curaçaosche Handels-Maatschappij het verslag over 1934.

Van den Hr. E. Goilo zijn portret als herinnering aan zijn 44 jarig onderwijzer zijn.

Een mooi voorbeeld.

Door bemiddeling van den agent alhier van de fabrikanten van de bekende „Scott's emulsion" ter beschikking gesteld aan de afdeling Curaçao van het Nederlandse Rode Kruis, 6 doz. fl. van genoemd levertraanpreparaat, om **uitsluitend onder de behoeftige T.B.C.-lijders**, in 6 maandelijkse uitkeringen à 1 dozijn per maand te worden verdeeld.

Het Bestuur van het Rode Kruis zal moeten bepalen, hoe en aan wie de uitkering zal geschieden, — in elk afzonderlijk geval te beoordelen, na ingewonnen medisch advies.

Verplaatsingen.

De Zeer Eerw. Pater Koenen, die een half jaar geleden was benoemd als pastoor op St. Barthelemey (A.F.) wordt thans geplaatst op Montagne terwijl de Pastoor van Montagne de Zeer Eerw. Pater Burgemeester zijn plaats zal gaan innemen.

Mgr. Verriet.

Mgr. Verriet heeft het voornemen om op 18 October op de Costa Rica scheep te gaan, voor zijn terugreis naar Curaçao.

Met Mgr. Verriet komt mee een nieuwe missionaris voor Curaçao en de Eerw. Moeder Cherubina, algemeen Overste van de Zusters van het hospitaal.

4 of 5 nieuwe hospitaalzusters zullen meekomen.

Oehoe.

De Oehoe vertrekt Maandag met de Boskoop naar Nederland. De vleugels en de zijmotoren blijven echter hier.

El Despertador.

Deze Arubiaanse Collega verscheen op Koninginnedag in een veel-kleurendruk van 30 bladzijden.

Onze gelukwensen en dank voor de toezending.

K.L.M.-Nieuws.

Met ingang van Maandag 9 September a.s. zullen de vliegdiensten Curaçao—Aruba v.v. der K.L.M. enige wijzigingen ondergaan. De ervaring van de afgelopen maanden heeft geleerd, dat het publiek prijs blijkt te stellen op Maandagmorgen, omdat men dan de gelegenheid heeft des Zaterdags naar het andere eiland te reizen en des Maandagmorgens weer tijdig terug te zijn.

Om deze reden zijn de beide diensten, die thans op Dinsdag worden uitgevoerd, verschoven naar Maandag en daarmee is dus een uitstekende gelegenheid geschapen voor week-end uitstapjes.

De bestaande diensten op Woensdag en Vrijdag zijn vrijwel ongewijzigd. Alleen is het vertrekuur uit Curaçao in verband met enkele daaraan verbonden voordelen, een half uur vroeger gesteld, dus te 10 uur v.m.

Het vertrekuur in Aruba op die dag is ongewijzigd.

De diensten op Zaterdag zullen een vrij grote wijziging ondergaan, n.l. de ochtend- en middagdienst zijn gecombineerd tot een dienst op de vroege namiddag.

Ook dit is gedaan met het oog op de wensen van het publiek; zeer vaak heeft de K.L.M. reeds te kennen gegeven, dat vele passagiers een vervroeging van de middagdienst zouden waarderen.

In plaats van 4 uur n.m. zal het vliegtuig thans reeds om 2.30 naar Aruba vertrekken (aankomst te Aruba 3.05 uur, vertrek Aruba 3.25 uur, aankomst Curaçao 4.15 uur).

Juist met het oog op de week-end-uitstapjes is deze regeling ongetwijfeld gunstiger.

Reizigers die op één dag van Curaçao naar Aruba en terug willen gaan en althans geruime tijd op het andere eiland willen vertoeven, hebben dus deze gelegenheid thans slechts eenmaal per week n.l. op Maandag. Dit kleine bezwaar in de nieuwe dienstregeling zal echter worden weggenomen, zodra de lijn Curaçao-Aruba wordt doorgetrokken tot Maracaibo. Wanneer zulks het geval zal zijn is thans nog niet met zekerheid te zeggen. Het is afhankelijk van de onderkening van het door de K.L.M. bij de Regering van Venezuela ingediende contract. Bij de behandeling daarvan zijn onverwachts enkele kleine juridische moeilijkheden gerezen, die naar verwacht wordt, spoedig zullen zijn overwonnen.

Toezicht op levensmiddelen.

Gedurende het eerste halfjaar van 1935, werden de volgende levensmiddelen van dierlijke oorsprong voor de consumptie afgekeurd:

Achterhaald in winkels en bergplaatsen:

5 kisten gedroogde vis 125 K.G.
23 zakken vet 600 K.G.
29 kazen, 1 vat gezouten vlees, 2 kisten melk, 90 K.G. bedorven vlees.

Op verzoek afgekeurd en vernietigd:

43 zakken gedroogd en gezouten vlees 1300 K.G., 6½ vaten gezouten vlees, 12 kisten gedroogde vis 300 K.G., 3 vaten haring, 2 varkenskoppen.

Op het abattoir ter slachting aangeboden en afgekeurd:

1 rund geheel wegens zeer slechte voedingstoestand, 1 rund geheel wegens ziekte in nood geslacht, 6 runderen geheel, wegens slechte toestand van het vlees, 370 runderlevers wegens leverbotziekte, 218 levers wegens degeneratie; van 20 runderen werden de harten, koppen, tongen en het vlees van het middenrif afgekeurd wegens de aanwezigheid van vinnen van lintwormen, 360 K.G. rundvlees wegens abcessen, 2 runderkoppen wegens abcessen, 1 varken wegens slechte voedingstoestand, 3 varkens geheel, wegens het voorkomen van vinnen van lintwormen, 33 varkenslevers wegens ontsteking van de uterus, 245 levers van geiten en 32 van schapen wegens abcessen of degeneratie. 175 K.G. vlees wegens kneuzing of bevuiling.

Door het personeel van de Veeartsenijkundige Dienst werden geregeld winkels en koelhuizen bezocht, waar vet, vleeswaren en gedroogde vis e.d. worden verkocht.

Bezoeken aan koelhuizen 35, bezoeken aan winkels van levensmiddelen in en in de omgeving van Willemstad 475, bezoeken aan schoeners en andere vaartuigen 415, bezoeken aan vleeswinkels in en buiten Willemstad 225.

In de vleeswinkels op de Openbare markten en in die van particuliere slagers werden ongeveer 605 K.G. vlees wegens beginnend bederf aangehouden en vernietigd.

In het laboratorium werden onderzocht 804 monsters verse melk waarvan 126 een onvoldoende vetgehalte vertoonden.

DE FILM VAN DE WEEK.

Alle filmvertoningen in het **Theater Brion** zijn van goedgekeurde films.

Van 7 tot en met 14 September 1935.

A. Onderstaande films kunnen beschouwd worden als niet aanstotelijk en geschikt voor publiek vermaak.

Roxy.

Helldorado
Gold Diggers 1935
Looking for Trouble
Lives of Bengal Lancers

In Hollywood.

Shoot the Works

In Cinelandia.

Gold Diggers of 1935
Kid Millions
Fighting Hero
Mystery Ranch

B. Onderstaande Films bevatten gedeeltes die aanstoot kunnen geven, wegens gewaagde toespelingen, grofheden, misleidende voorstelling van zaken of gebrek aan kiesheid. Deze films worden niet positief goed- noch afgekeurd, maar zijn TOELAATBAAR VOOR GEESTELIJK VOLWASSENEN.

In het theater Roxy.

Call it luck

In Hollywood.

Notorious Gentleman

In Cinelandia.

Flying down to Rio
Notorious Sophie Lang

De andere in deze lijst niet genoemde films, moeten of wel omdat ze slecht zijn, of wel omdat hier geen beoordeling over gegeven is, vermeden worden.

**K
KRO
O**

PHOHI-UITZENDING op Zondag, 8 September 1935 van 15.30-16.30 uur a.z.t. op golflengten 16.88 en 19.71 M.

2. Wat in Nederland verscheen, door Anton van Duinkerken.
3. Potpourri uit de operette „Gräfin Mariza"... Em. Kalman, door solisten, koor en orkest o.l.v. Walter Sieber (Gramofoonmuziek).
4. De Wereld in Vogelvlucht door Paul de Waart.
5. Van en Voor de Missiepost.
6. Potpourri uit de operette „Wenn die kleinen Veilchen blüh'n, R. Stolz, door Maria Elsner en Martin Krämer met koor en orkest van de Dresdener Staatsopera o.l.v. Robert Stolz. (Gramofoonmuziek).

Aanbesteding.

De Directeur van Openbare Werken zal op Woensdag 18 September 1935 des middags te 2 uur te zijne kantore te Parera in het openbaar aanbesteden:

Het bouwen van een paviljoen voor een eerste klasse patient en van drie paviljoens voor mannen, en het bouwen van een scheidingsmuur voor het Leprozengesticht te Zaquito.

Bestekken zijn verkrijgbaar vanaf Donderdag 5 September bij den dienst van Openbare Werken te Parera tegen betaling van *f* 2.50 per bestek.

Inlichtingen worden na afspraak verstrekt tusschen 5 September en 16 September op het kantoor van den Directeur van Openbare Werken te Curaçao.

De Directeur van Openbare Werken,
J. ten BRINK.

Gewijzigde dienstregeling CURAÇAO — ARUBA, V.V., geldig met ingang van 9 September 1935.

K. L. M.

	MAANDAG		WOENSDAG en VRIJDAG	ZATERDAG
	v.m.	n.m.	v.m.	n.m.
Vertr. CURAÇAO	8.00	4.00	10.00	2.30
Aank. ARUBA	8.35	4.35	10.35	3.05
Vertr. ARUBA	8.55	4.55	11.20	3.25
Aank. CURAÇAO	9.45	5.45	12.10	4.15

Thans uitstekende gelegenheid voor week-end uitstapjes naar het andere eiland!!!

Dankbetuiging.

Het bestuur van Monte-Cristo en Zaquito voelt zich verplicht, zijn oprechten dank te betuigen aan het Comite van Koninginnedag voor de ruime giften ten bate van de patienten van beide gestichten.

Dankbetuiging.

Tevens maakt het Bestuur van Zaquito van deze gelegenheid gebruik, de Dames-Vereniging „Koninging-Emma-Stichting" eveneens hartelijk te bedanken voor de vele pakjes met verrassingen, door deze sympathieke vereniging welwillend toegezonden aan de patienten van genoemd gesticht.

THE NEW-ZEALAND SHIPPING CO., LTD.
SHAW SAVILL & ALBION CO., LTD.,
Snelste verbinding met passagiersboten tussen Curaçao en:

PANAMA & NEW-ZEALAND	SS. „AKAROA"	(15.000 Ton) (C)	17/18 Sept.
	SS. „ROTORUA"	(12.500 Ton) (T)	10/11 Oct.
	SS. „TAMAROA"	(12.500 Ton) (C)	13/14 Nov.
LONDEN & SOUTHAMPTON	SS. „RUAHINE"	(11.000 Ton) (T)	11/12 Sept.
	SS. „MATAROA"	(12.500 Ton) (C)	1/2 Nov.
	SS. „REMUERA"	(11.500 Ton) (C & T)	18/19 Nov.

C — Cabin Klasse T — Toeristen Klasse

Cabin Klasse naar Panama	£ 7—10—0 (Minimum)
Toeristen Klasse naar Panama	5—0—0 „
Cabin Klasse naar New Zealand	42.— „
Toeristen Klasse naar New Zealand	28.— „
Cabine Klasse naar Engeland	30.— „
Toeristen Klasse naar Engeland	25.— „

PASSAGEPRIJZEN WORDEN BEREKEND VOLGENS DEN KOERS VAN DEN DAG.

S. E. L. MADURO & SONS, Agenten.
De Ruyterplein 2. Telefoon: No. 72 & No. 505.
JOHN G. EMAN, Agent Oranjestad Aruba.

Compañia Trasatlántica
(Spaansche Lijn.)

Eerstvolgende afvaarten van Curaçao:

naar Pto. Cabello, La Guayra, STO. DOMINGO, San Juan, Kanarische Eilanden (Tenerife en/of Las Palmas), Cadiz en Barcelona:

SS. „Juan Seb. Elcano" 13-14 September

SS. „Magallanes" 17-18 October.

Categorie 1ste klas hotel, zwembad, cine, etc. etc.

Alle inlichtingen te bekomen bij:

S. E. L. MADURO & SONS, Agenten.
De Ruyterplein No. 2. Telefoon No. 72 & 505.

Verkrijgbaar in alle provisiewinkels.

voor prijzen enz. C. Winkel & Zonen.

Terug uit Indië - met Rheumatiek
Een lijden van 7 jaar door Kruschen beëindigd.

Begint U met te lezen wat de Heer W. P. te Hilversum ondervond en volgt U daarna gerust zijn voorbeeld. U zult er versteld van staan hoe spoedig ook U de zoo vurig begeerde verlichting van Uw rheumatische kwellingen zult ondervinden.

„Ruim 7 jaar leed ik aan rheumatiek, heb vele medicijnen aangewend, doch alle met weinig of geen resultaat. Uit Indië hier aangekomen, hoorde ik over Kruschen Salts en ten einde raad ging ik dit gebruiken. Ik kan niet anders zeggen, dan dat Kruschen het eenige middel is, waaraan ik tot nu toe te danken heb, dat dat mijn rheumatiek langzaam maar zeker uit mijn lichaam verdwijnt. Ik ben pas kort bezig Kruschen Salts te gebruiken. Overal en ieder zal ik dit middel aanbevelen als het beste, dat ik ooit heb kunnen vinden tegen de zoo gevreesde rheumatiek. U kunt van dezen brief naar goeddunken gebruik maken, teneinde Kruschen Salts zooveel mogelijk bekend te maken. W. P., Hilversum."

Wanneer U voor de rest van Uw leven verlost wilt zijn van de vlijmscherpe urinezuurkristallen (de oorzaak van Uw rheumatiek), die zich in Uw gewrichten en weefsels nestelen, begin dan morgenochtend voor het ontbijt een halven theelepel Kruschen op een glas warm water of in een kop thee te nemen. Vergeet niet dit geregeld iederen dag te doen en houdt dit eenige maanden land vol. Dan zult U beseffen, waarom Kruschen het zich vastzetten van het overtollige urinezuur in Uw gewrichten verhindert en U behoedt voor de ketenen der rheumatiek. Kruschen is een combinatie van zes levenwekkende zouten, die ons lichaam elken dag noodig heeft en die ook Uw lichaamskracht en energie doet toenemen.

Kruschen Salts

Fabrikanten: E. Griffiths Hughes. Ltd. Manchester Engeland.

KONINKLIJKE NEDERLANDSE STOOMBOOT MAATSCHAPPIJ N.V.
Afvaarten van Curaçao:

Naar Santa Marta, Pto. Colombia, Cartagena, Cristobal, Kingston en Pto. Limon: * Gaat niet naar Kingston.

SS. „Simon Bolivar"	8 September
*SS. „Crijnssen"	25 September
MS. „Colombia"	7 October

Naar Pto. Cabello, La Guaira, Trinidad, Barbados, Plymouth, Havre, Amsterdam en Hamburg:

SS. Costa Rica"	12 September
SS. Simon Bolivar"	26 September
SS. „Crijnssen"	10 October

Naar Port au Prince en New-York:

SS. „Van Rensselaer"	23 September
SS. „Oranje Nassau"	14 October

Naar Pto Cabello, La Guaira, Guanta, Cumana, Pampatar, Carupano, Trinidad, Georgetown, Paramaribo, Madeira, Plymouth, Havre en Amsterdam:

SS. „Stuyvesant"	8 September
SS. „Cottica"	21 September

Naar Pto. Cabello en New York:

SS. „Amor"	13 September
SS. „Astrea"	20 September

Naar La Guaira (direct):

SS. „El Libertador"	18 September
SS. „El Libertador"	2 October

Naar Cristobal en Zuid Pacific Kust:

SS. „Bodegraven"	11 September
SS. „Bennekom"	2 October

Direct naar Liverpool en Rotterdam:

SS. „Boskoop"	12 September
SS. „Alkmaar"	28 September

Naar Colombia, Haiti, en Z. Domingo:

SS. „Atlas"	12 September

Naar Z. Domingo, N. Domingo, N. Haiti:

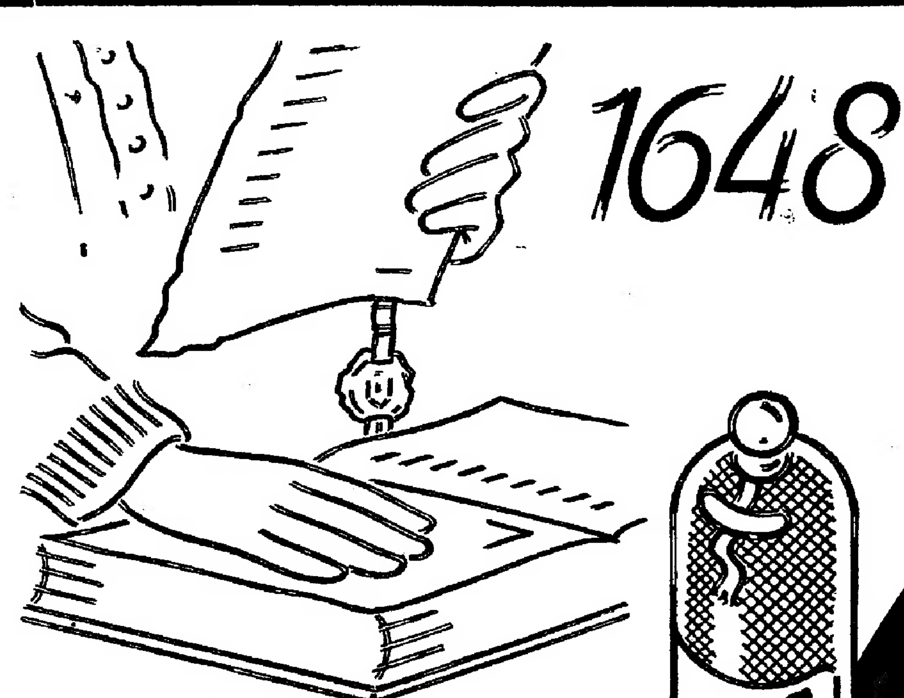
SS. „Midas"	16 September

Naar Maracaibo via Aruba:

SS. „El Libertador"	Maandag	9 September	2 p.m.
SS. „Astrea"	Donderdag	12 September	5 p.m.
SS. „El Libertador"	Donderdag	12 September	5 p.m.
SS. „Flora"	Woensdag	18 September	5 p.m.

Naar Bonaire, St. Thomas, St. Martin, Saba, St. Eustatius en St. Kitts:

SS. „Baralt"	14 September

1648 - Vrede van Munster. Spanje geeft den strijd definitief op, maar Bols zet zijn zegevierenden tocht door de wereld voort:

BOLS 1575

ELKEN DAG ÉÉN GLAASJE.

Xlth Olympiad 1936. Berlin. (Germany)

Next sailings from CURACAO:

To EUROPE, via Pto. Cabello, La Guaira, Trinidad and Barbados:

MS. „PHRYGIA"	Sept. 8
MS. „CARIBIA"	Sept. 19
MS. „PALATIA"	Oct. 5
MS. „CORDILLERA"	Oct. 17

To CENTRAL AMERICA (Pto Colombia, Cartagena, Cristobal, Pto. Limon, Pto. Limon, P.o. Barrios):

SS. „SYRA"	Sept. 25
MS. „PATRICIA"	Oct. 2
MS. „CORDILLERA"	Oct. 3
MS. „PHOENICIA"	Oct. 22

To MARACAIBO:

SS. „ALEMANIA" in connection with our transatlantic steamers.

EDWARDS, HENRIQUEZ & CO., Curaçao, Tel. 106.
ARUBA TRADING CO., Aruba.

ALUMINUM LINE.

Geregelde vracht en passagiersdienst tussen New Orleans, Mobile, **Port au Prince, Santo Domingo**, CURACAO, Puerto Cabello, La Guaira en PARAMARIBO, en **vandaar direct naar CURAÇAO** en New Orleans als volgt:

	Vertr. New Orleans	Aank. Curaçao	Aank. Paramaribo
SS. „VESTVANGEN"	**Sept. 9,**	**Sept. 16,**	**. . . .**
SS. „DALVANGEN"	**Sept. 28,**	**Oct. 7,**	**Oct. 15**
SS. „VESTVANGEN"	**Oct. 17,**	**Oct. 28**	**. . . .**

	Vertr. Paramaribo	Aank Curaçao	Aank. New Orleans
SS. „DALVANGEN"	**Sept. 9,**	**Sept. 13,**	**Sept. 24***
SS. „DALVANGEN"	**Oct. 21,**	**Oct. 25,**	**Nov. 5***

* Schepen aldus gemerkt gaan naar Mobile, Ala., en vandaar naar New Orleans, La.

S. E. L. MADURO & SONS, Agenten.
De Ruyterplein 2. Telefoon No. 72 & No. 505.
JOHN G. EMAN, Agent Oranjestad Aruba.

FOR SALE.

2 Incubators and Brooders.
1 Concrete block making machine.
8 Hand winches 1 and 2 ton.
1 Campbell industrial oil engine.
1 Generator, 220-18 kilowatt. D.C. belt driven complete with pulley and slide rails.

For information and prices apply
AREND PETROLEUM MAATSCHAPPIJ
ORANJESTAD, ARUBA.

SPORT-RUBRIEK.

Officiële Mededelingen VAN "De Curaçaose Voetbalbond."

WEDSTRIJD-UITSLAGEN.

Zaterdag, 31 Augustus 1935.

Wilhelmina Beker Bismarck—R.C.C. 0—3
R.C.C. is dus voor 1 jaar houder van deze Beker.

Zondag 1 September 1935.

A.-klasse: M.S.V.—H.V.V. 0—3

AJAX—TRAPPERS 1—0

B.-klasse:. TRANSVAAL II—ATLETICO Niet doorgegaan.

SCHERPENHEUVEL—HERCULES II Niet doorgegaan.

STAND COMPETITIE-WEDSTRIJDEN.

Per 1 September 1935.

A-klasse:	Gesp.	Gew.	Gelijk	Verl.	Doelpunten voor	Doelpunten tegen	Punten	Gem.
R.C.C.	6	4	2	0	14	4	10	1.67
JONG HOLLAND	7	5	1	1	15	6	11	1.57
BISMARCK	7	5	1	1	13	7	11	1.57
VOLHARDING	6	4	0	2	8	3	8	1.33
TRAPPERS	7	3	0	4	9	7	6	0.86
HERCULES	7	3	1	3	9	10	7	1.—
M.S.V.	9	3	1	5	14	15	7	0.78
AJAX	6	1	3	2	1	6	5	0.83
TRANSVAAL	6	1	1	4	3	8	3	0.50
H.V.V.	7	1	2	4	7	15	4	0.57
ASIENTO	6	0	2	4	3	15	2	0.33
B-klasse:								
SCHERPENHEUVEL	4	4	0	0	14	2	8	2.—
VOLHARDING II	6	5	0	1	10	2	10	1.67
BISMARCK II	4	2	1	1	5	4	5	1.25
R.C.C. II	6	3	1	2	14	10	7	1.17
JONG-HOLLAND II	7	3	2	2	15	5	8	1.14
HERCULES II	7	4	0	3	8	10	8	1.14
TRAPPERS II	6	2	2	2	9	8	6	1.—
M.S.V. II	4	2	0	2	7	8	4	1.—
ASIENTO II	3	1	0	2	2	4	2	0.67
AJAX II	6	2	0	4	5	13	4	0.67
ATLETICO	6	1	0	5	3	7	2	0.33
TRANSVAAL II	7	1	0	6	7	26	2	0.29

WEDSTRIJD-PROGRAMMA.

Zondag, 8 September.

MUNDO NOBO:

R.C.C.—VOLHARDING
Aanvang 4.30 precies.

M.S.V. II—BISMARCK II
Aanvang 3.15 precies.

DE HOOP:

TRAPPERS—HERCULES
Aanvang 4.30 precies.

GASPARITO:

JONG HOLLAND—AJAX
Aanvang 4.30 precies.

Zondag 15 September.

MUNDO NOBO:

TRAPPERS—BISMARCK
Aanvang 4.30 precies.

AJAX II—HERCULES II
Aanvang 3.15 precies.

DE HOOP:

H.V.V.—VOLHARDING
Aanvang 4.30 precies.

ATLETICO—TRANSVAAL II

Zondag 22 September.

MUNDO NOBO:

AJAX—R.C.C.
Aanvang 4.30 precies.

BISMARCK II—VOLHARDING II
Aanvang 3.15 precies.

DE HOOP:

M.S.V.——TRANSVAAL
Aanvang 4.30 precies.

RIO CANARIO:

ASIENTO—JONG HOLLAND

In de op 29 Augustus j.l. gehouden Halfjaarlijkse Algemene Vergadering zijn als bestuursleden gekozen:

Ir. de Vooys.
J. P. Gouw.
en als Voorzitter: Dr. Desertine.

Het Bestuur is thans als volgt samengesteld:

Voorzitter: Dr. A. Desertine.
2e Voorzitter: Ir. de Vooys.
1e Secretaris: W. A. Roerhorst.
2e Secretaris: J. P. Gouw.
1e Penningmeester: H. Weber.
Competitieleider: L. Faverey.
Commissarissen: J. Mallee.
A. Lieder.
H. Maduro.

Alle correspondentie moet gericht worden aan den 1sten Secretaris:
W. A. ROERHORST, Ninaberstraat No. 21.

Wedstrijd- en ruilformulieren moeten worden gezonden aan den 2den Secr.:
J. P. GOUW, Jacob Binckesstraat No. 15.

Elftalopgaven en correspondentie, de competitie betreffende aan den Competitieleider:

L. FAVEREY, Rembrandtstraat No. 40.

De verenigingen Jong-Holland en M.S.V. zijn beboet, elk voor een bedrag ad. ƒ 5.— ingevolge Art. 21 punt d. van het Huishoudelijk Reglement.

Voor het niet inzenden van elftalopgaven zijn beboet, elk voor een bedrag ad. ƒ 2.50 de vereniging: R.C.C.

De verenigingen worden verzocht, de halfjaarlijkse ledenopgaven in te zenden aan den 2den Secretaris, uiterlijk 15 September a.s.

De Competitieleider deelt mede, dat alleen in hoogst ernstige gevallen (waarvan de beslissing bij het Bestuur) uitstel voor competitiewedstrijden kan worden verleend.

ELFTALOPGAVE VOOR DE MAAND SEPTEMBER.

Ajax I. E. Jansen, S. Crispo, J. Nonato, F. Marino, V. August, A. Faneyten, C. Lira, M. Scorrea, A. Z. Veeris, P. Kirindongo, E. Laken.

Ajax I. J. A. Cena, C. Rosario, V. Atalida, A. Da Costa Gobez, D. Penha, J. Mamber, E. de Leon, M. Laken, E. Vidal, J. Cijntje, R. Medema.

Asiento Ongewijzigd.

Atletico I. G.C. Fierman, C. de Mey, A.A. Daal, H. Schoop, C.C. Scorea, P. Scorea, B. Kraas, A. Vezeisen, E.H. Martina, A. Son, J. M. Slijger.

Atletico II. J. A. Pieters, A. M. Willems, R. O. Proteccion, J. A. Daal, D. C. Veeris, S.O. Mamber, A. A. Mercelino, V. Kleinmoedig, A. Pieters, J. M. Dorothaal, J. F. Daal.

Bismarck I. J. Arion, L. Jandroep, J. Pieters, H. A. Maduro, J. Davelaar, J. Cesilia, P. Hernandez, S. Rodriguez, E. Ruiz, J. Christian, S. Seharbay.

Bismarck II. E. Winklaar, H. Bakhuis, F. Nicasio, A. Vorst, E. Quirindongo, E. Moesker, F. Rovil, M. Daal, H. Vorst, M. Casimir, S. Alleyne.

H.V.V. I. H. Buskens, G.F. Schlag, A. de Koop, F. Koppelaar, B. van Rees, F. Mijnster, J. Roos, A.J. de Waend, M.C. Corthals, J. van Dijk, C. Roggeveen.

Hercules Ongewijzigd.

Jong Holland I. J.R. Simona, H. Royer, M. v. d.d Gen, W. Leers, A. Sentiago, E. Correa, J. La Cruz, R. Maduro, J. Ramirez, H. Leers, R. Michael.

Jong Holland II. J. Lampe, O. Troeman, A. Kraneveldt, P. Bernabela, J. Garcia, O. Zalm, F. Tweeboom, F. Brion, H. La Cruz, P.A. Da Costa Gomez, P. Roos.

M.S.V. I. W.A Roerhorst, A. Beeldstroo, E.M. Ooft, W. Walraven, J. Valies, W. J. Osenga, J. G. Hofmans, M. v. Niel, W.J.A. Decker, G. Cup, E. Handels,

M.S.V. II. P. Kruïzinga, E. v. Kesteren, A. Koops, J. v. Etteger, J.A.v.d. Ham, C. Zwart, M. Mutsaarts, H. J. den Os, A.J. v.v. Berg, J. N. Mulder, J.A. Bosman.

Scherpenheuvel I. Th. Newton, P. Martha, R. Suarez, B. Isenia, F. Mathilde, S. Cathalina, J. Coffie, J.P. Coffie, Ch. Becker, D. Concepcion, E. Lucas.

Transvaal Ongewijzigd.

Trappers I. A.A. Rafaela, E.R.A. Jansen, A.J. Maduro, W.F. Abad, J. V. Jacob, R. B. Wilsoe, G. Pieter, M. de Castro, V. Bosch, E. Evertsz, O.R. Davelaar.

Trappers II. Ch. Salsedo, A. Goedgedrag, E. A. Reyes, A.M. Chirino, C.V. Manuel, E. Coffiel, A. Pietersz, A. V. Escobar, R. E. Corasol, I. H. Dania E. Zimmerman.

Volharding Ongewijzigd.

Het Bestuur.

Bestuursvergadering C.V.B.

Naar wij vernemen, heeft men besloten de elftal-commissie uit te breiden tot vijf leden. Statutenwijziging wordt overwogen inzake het lidmaatschap. In verband met de Suriname-reis werden verschillende spelers gestraft.

Moeder des Heren.

Is er wel ooit een tijd geweest, die zoveel aan personencultus gedaan heeft als de onze? Men kan veilig van een moderne heiligenverering spreken.

We beginnen met de onbekende soldaten in de verschillende landen en komen via sport- en filmhelden, schoonheidskoninginnen bij de levende staatshoofden of leiders van politieke partijen.

Menig weldenkend mens zal voor deze personencultus de neus ophalen maar denken... het is toch nog beter als heiligenverering.

Zoals iedereen weet, is de heiligenverering een van de vele punten, waaromtrent wij, katholieken, met velen van onze niet-katholieken mede-christenen van mening verschillen.

Doordat onder alle Heiligen Christus' gezegende Moeder in de heilsorde en daarom ook in de eredienst van de katholieke Kerk een geheel vooraanstaande plaats inneemt, zijn ook de aanvallen van onze tegenstanders het heftigst geweest, en zijn dat ook tegenwoordig nog. betreffende de Mariaverering.

„Maar het stemt treurig", zegt pater Kronenburg C.SS.R. in zijn voortreffelijk werk **Maria's Heerlijkheid in Nederland** (VII, 12), te ontwaren, dat de meeste Protestantse schrijvers, en daaronder zelfs van hun geleerdsten, zo weinig de leer onzer Kerk aangaande de H. Maagd kennen, ja sommigen daarover geheel in dwaling verkeren.

Hoe weinigen bijvoorbeeld kennen onze **aanroeping** der Moeder Gods, de redenen waarop die berust, de wijze waarop die geschiedt! Hoe weinigen hebben enig idee van de **hyperdouleia** of de geheel enige Heiligen-verering, door de Kerk aan Maria gebracht! Hoe velen vormen zich een geheel averechts denkbeeld van ons dogma der **Onbevlekte Ontvangenis**! En wat haare ten hemel opneming betreft, verzekert zelfs niet een hoogstaand godgeleerde als Dr. Bavinck, Professor der Amsterdamse Vrije Universiteit, dat wij Katholieken leren: het is niet passend, dat Maria gestorven is! En dit, terwijl de Middeleeuwen de fraaiste legenden verhalen over haar zalige dood, en ook nu nog de Katholieke geleerden voortdurend vorsen naar de plaats van haar afsterven, naar de plaats, waar haar eerbiedwaardig lijk begraven is!"

Vooral het verwijt, dat de katholieke Kerk Maria vergoddelijkt, haar als een godin beschouwt en als zodanig aanbidt, komen we herhaaldelijk in de niet-katholieke litteratuur tegen.

Nu kunnen we heel goed begrijpen, dat andersdenkenden ons standpunt bestrijden en met ons van mening verschillen. Maar het doet toch al heel zonderling aan, wanneer de katholieke Kerk door hen wordt aangevallen om leerstellingen, welke nooit de hare zijn geweest.

En gebeurde dat nu alleen nog maar in een of ander predikbeurtenblad of in sommige obscure weekblaadjes, we zouden zo iets nog kunnen verklaren als een, hoewel hoogst bedenkelijke, voorziening in het gebrek aan copie.

Maar als we zien, hoe zelfs geleerden van naam ons Maria-vergoding in de schoenen schuiven, dan is het bepaald om hopeloos te worden.

Want dat gebeurt, ook nog in onze tijd.

Zelfs een man als de Leidse hoogleraar dr. F. Pijper komt met dat verwijt aandragen, als hij beweert: „De vergoding der Moeder-maagd bereikte haar toppunt in het **Psalterium B. Virginis Mariæ of Onser Lieven Vrouwen Souter". (Beknopt handboek tot de geschiedenis des Christendoms.** Den Haag, 1924, blz. 377).

En een geleerde van naam als Dr. de Vooys verklaart, dat door de uitspraak van het consilie van Ephese in 431, waarbij tegen Nestorius werd uitgesproken, dat Maria Theotocos, d.w.z. Moeder Gods is, de weg tot haar vergoddelijking was gebaand. **Middelnederlandse legenden en exempelen.** Herziene uitgave, Groningen, z.d., blz. 58.)

En dat, terwijl alle werken van katholieke godgeleerden, welke over Maria handelen, met de meeste nadruk verklaren, dat Maria een schepsel is, evenals andere mensen, van wie de Kerk zelfs morgen haar geboortedag viert, zoals wij dat van onze moeders doen, dat alles wat Maria heeft en alles wat zij is, een vrij geschenk is van Gods goedheid en een voortbrengel van zijn scheppingsmacht!

Sommigen schijnen nog te willen toegeven, dat de vergoddelijking van Maria in de middeleeuwen wel ernstiger vormen heeft aangenomen dan dit tegenwoordig nog het geval is. Maar verdwenen is die afgoderij toch volgens hen nog niet. Zo schrijft de Duitse geleerde Karl von Hase, dat Maria in de middeleeuwen werkelijk een godin is geweest en dat zij dit voor sommige kringen tot nu toe is gebleven. (**Handbuch der Protest. Polemik.** 7e uitg. Leipzig, 1900, blz. 323.)

Dat eenvoudige christen-gelovigen, die dergelijke beschuldigingen door hun voorgangers horen voordragen, op hun gezag zo iets in ernst aannemen, dat is nog te verstaan. Hun ontbreekt de gelegenheid en de kennis om dergelijke beweringen te controleren. We denken er daarom niet aan om hun goede trouw ook maar een ogenblik te verdenken.

Maar dat academisch-gevormde mannen zich zo weinig rekenschap geven van hun beweringen, is werkelijk bedroevend.

Om de onjuistheid van die beschuldigingen in te zien, is het bovendien nog niet eens nodig om diepgaande studies te maken of zware folianten door te werken. Een eenvoudige katholieke Catechismus van een paar dubbeltjes kan iedereen meer dan voldoende duidelijk maken, dat de katholieke Kerk maar één God aanbidt, naast Wien voor andere goden of godinnen eenvoudig geen plaats meer is. Daarin zullen ze ook vinden, dat, wanneer aan Maria enige macht wordt toegeschreven, deze macht van geheel ondergeschikte aard en van Gods Opperhoogheid volkomen afhankelijk is.

We geven gaarne toe, dat er, vooral in de latere middeleeuwen, wel eens gevonden zijn, die in de beoefening van hun particuliere Maria-verering zich aan sommige excesses hebben schuldig gemaakt. Ook is het waar, dat sommige oude, populaire legenden wel eens trekken vertonen, welke, als men ze op de keper en van dogmatisch standpunt beschouwt, niet geheel door de beugel kunnen.

Maar het is onrechtvaardig om daarvoor de Kerk aansprakelijk te stellen, zolang niet is aangetoond, dat de Kerk dergelijke excessen door haar autoriteit gedekt heeft.

En dat zal nooit aangetoond kunnen worden!

Want vanaf het tijdvak van de apostelen tot nu toe heeft de katholieke Kerk zonder onderbreking beleden: „Ik geloof in één God, den almachtigen Vader, Schepper van hemel en aarde."

En even lang is zij de trouwe bewaakster geweest van het Evangelie, waarin van Maria niet alleen geschreven staat haar voorspelling, dat alle geslachten haar zouden zalig prijzen (Luc. I, 48), maar ook haar woorden tot de Engel: „Zie de dienstmaagd des Heren" (I, 38).

Aangrijpend document uit het wrak van de „Gaai."

HOE HET TOESTEL ZIJN ONDERGANG TEGEMOET VLOOG.

Sober en duidelijk doen zijn aantekeningen het relaas van die laatste minuten in de lucht.

Binnenkort zal het rapport verschijnen, aldus de Tijd, opgemaakt door de deskundigen van de Rijksstudiedienst voor de luchvaart over de ramp van de „Gaai". Zoals men weet hebben deze deskundigen bij het onderzoek naar de oorzaak uiterst belangrijke gegevens gevonden in het notitieboekje van een der omgekomen passagiers. Uit deze aantekeningen bleek, dat de piloot, tegen de aanvankelijke veronderstelling in, op grote hoogte heeft gevlogen, maar door meteorologische invloeden werd gedwongen tussen de bergen te dalen.

Dit notitieboekje met de van zo groot gewicht gebleken aantekeningen, dat tussen de wrakstukken is gevonden, behoorde aan onzen redacteur Jos van Langen, die mede onder de slachtoffers was. De familie van onzen omgekomen collega heeft ons het boekje afgestaan, om kennis te nemen van de zo hoogst belangrijke gegevens, die onze collega er in had neergeschreven.

Voor ons ligt thans het eenvoudige verslaggeversboekje van den doden kameraad. Een boekje zoals het ligt op de lessenaar, zoals het steekt in de zakken van de meesten van ons: 'n smal zakblocnote met stijve bruine omslag. De omslag vertoont een paar kreuken, het schrijfpapier is hier en daar aangetast door het regenwater. Verder is er niets aan te zien.

Hier ligt het vóór ons en de collega's groepen om ons heen om zwijgend een blik te werpen op deze reliquie, die de laatste gedachten, de laatste opmerkingen bevat, welke onze makker enkele ogenblikken voor zijn tragisch einde heeft vastgelegd. Weinig heeft hij daarbij vermoed, hoe die luttele woorden nog eens de stomme getuigen zouden zijn, die de nagedachtenis van de met hem omgekomen Gaai-bemanning zouden vrijpleiten van elke blaam.

Het zijn de vijf laatst beschreven bladzijden, die met enkele korte aantekeningen het sober en daardoor juist zo beklemmend relaas doen van dertig tot bijna vijf en veertig minuten van een tocht, die om 12 uur 's middags aangevangen, om 12.48 eindigen zou...

Jos van Langen tekende op:

Milano 20/7 — 12 uur slaat de klok in de Gaai — met 10-tal passagiers, meest Hollanders — Drijvende wolken — De „Tijd" (waarvan de laatste nummers in de K.L.M.-vliegtuigen aanwezig zijn. Red.) brengt ons op de hoogte van het ongeluk van de „Maraboe", nadat een medepassagier ons op de hoogte had gebracht van de ramp van Zondag j.l. („Kwikstaart" Red.) — Een wees gegroet en een schietgebedje tot Sint Christoforus geven vertrouwen — al

Aankomst en vertrek der schepen in de week van 8 — 14 September 1935.

SS.	Aank.	Van	Vertr.	Naar
Stuyvesant	8	N.-York via P. au Prince	8	Amsterdam via Venezuela, & Suriname
Phrygia	8	Pto. Barrios	8	Hamburg
Falcon	8	New-York	8	Aruba, Maracaibo
Lara	8	New-York	8	S. Juan, New-York
Simon Bolivar	8	Hamburg, Amsterdam	9	Pto. Limon
El Libertador	9	Maracaibo, Aruba	9	Aruba, Maracaibo
Cuba	9	Le Havre	9	Pto. Limon
H. C. Horn	9	Hamburg	9	Cartagena
Baralt	10	St. Kitts, St. Eustatius, Saba, St. Martin & Bonaire	—	Curaçao
Bodegraven	11	Hamburg, Amsterdam	11	Cristobal, Costa del Pac.
Odysseus	—	Curaçao	11	P. au Prince, Centr. Am.
Midas	11	Dom. Rep.	—	Curaçao
Ruahine	11	New-Zealand, Cristobal	12	Londen
El Libertador	12	Maracaibo, Aruba	12	Aruba, Maracaibo
Astrea	12	New-York	12	Aruba, Maracaibo
Costa Rica	12	Pto. Limon	12	Amsterdam, Hamburg
Atlas	—	Curaçao	12	Atl. Col., Z. Haiti, Z. Dom.
Amor	13	Maracaibo	13	New-York via P. Cabello
Dalvangen	13	Paramaribo	13	New-Orleans
J. Sebast. Elcano	13	Barcelona	14	Cristobal, Barcelona
Baralt	—	Curaçao	14	Bonaire, St. Thomas, St. Martin, Saba, St. Eustatius & St. Kitts
Caracas	14	New-York	14	Aruba, La Guaira, S. Juan, New York
Falcon	14	New-York	14	Maracaibo
H. C. Horn	14	Cartagena	14	Hamburg.

gauw boven de wolken; vrij regelmatig — dwars door de wolken, alles wit — stijgen 3000 M. (dit is geregeld af te zien van de hoogtemeter die voor in de passagierscabine hangt. Red.) — Regen tegen de ramen — 4000 — 4500 boven de wolken — hemelblauw zichtbaar — 4600 4700 — bijna 5000 — regen klettert — geen blauw meer — regen — half een — knal — dalen snel — 4000 — 3800 — 3200 — sneeuw 3000 — 2800 — 2500 — 2400 — vlak boven toppen — bliksem — 2100 ...

Hier zijn de aantekeningen, die aanvankelijk duidelijk en regelmatig geschreven, maar vermoelijk door het remous, het stoten van het vliegtuig in de buien, steeds krabbeliger worden, plotseling beëindigd. Het is dan korter of langer na half één en de laatst vermelde hoogte, 2100 M., wijst er op, dat het toestel reeds laag vliegt in de dalketel van San Bernardinopas, waarvan de omringende bergketens tot over de 3000 Meter reiken. Nog slechts enkele minuten, sèconden misschien, en het ogenblik van de catastrophe zal daar zijn.

Zo is Jos van Langen dus in het harnas gestorven. Tot op het laatste moment is hij de journalist gebleven, die wat hij waarnam, wat er in hem opging, sober en duidelijk weergaf. Hoe diepmenselijk en hoe waarlijk katholiek vooral was het reageren op de schok die het vreselijke nieuws van de „Kwikstaart" en „Maraboe" wel moest geven aan hen, die zelf op het punt stonden een grote vlucht te ondernemen. Deze notitie is wel de meest aangrijpende.

Van minuut tot minuut.

Het verloop van de vlucht kunnen wij van minuut tot minuut volgen. Eerst de bewolking boven het vliegveld Taliedo bij Milaan. Dan kort na het vertrek het regelmatig stijgen door de regenwolken tot op 4500 M., het hemelblauw zichtbaar wordt. Bijna 5000 M. is men hoog, als men blijkbaar weer zwarte wolken ontmoet. De regen klettert tegen de vensters en op het metaal van de vliegtuigromp.

Half één. Tot nu toe is dus alles goed gegaan. Maar dan, midden in de buien, wordt een knal gehoord. Is het een onweerslag, een stoornis? Het toestel zakt snel. Beklemmend is de taal der opeenvolgende cijfers. Het tempo wijst op ongewone verschijnselen — ijsvorming! Op 2200 Meter sneeuwbuien. Lager en lager: 2400 M. „Vlak boven de toppen", schrijft van Langen. Het toestel vliegt dus reeds in de buitenflarden der onderste wolkenlaag, waardoor men weer tijdelijk zicht heeft op de aarde. Een bliksemschicht, de tussen de bergen al zeer geringe hoge van 2100 Meter zijn de laatste bijzonderheden, die worden vermeld, het zijn het laatste woord en de laatste cijfers, die Jos van Langen schrijft...

Op twaalf minuten vóór een is de klok van de „Gaai" stil blijven staan.

GEMENGD NIEUWS.

Vijf jaar van de wereld geisoleerd.

In de haven van Singapore liep onlangs het Japanse stoomschip „Tkaishi Maru" binnen, dat berichten overbracht van het sinds 5 jaar verdwenen jacht „Sweetheart" aan boord, waarvan de Amerikaanse millionnair Hall Ranch een pleziertocht naar de Zuidzee-eilanden ondernomen had.

De meeste mensen kunnen zich een modern Amerikaans geldmagnaat niet anders voorstellen dan achter een reusachtig schrijfbureau gezeten „met een grote sigaar in de mond en een telefoon aan het oor, hetgeen bewijst, dat zij nooit een blik geworpen hebben in het privé-kantoor van Mr. Hall Ranch. De voornaamste aandeelh. van Amerika's grootste fabriek van landbouwwerktuigen had weliswaar ook een groot schrijfbureau en dat was nog een flink stuk groter dan die van zijn even financieel krachtige collega's. Doch op dit schrijfbureau werden geen contracten getekend. Op dit bureau werd geknikkerd! Zijn werktafel was een soort Russisch biljard. De gewichtigste besluiten werden genomen naar gelang de directeur zijn negen balletjes in de daarvoor bestemde negen gaten kreeg of niet. Uit de ervaringen van de laatste jaren valt niet af te leiden, dat deze bedrijfsmethode zoveel slechter was dan de andere. De zaken van de firma Hall Ranch verkeerden in grote bloei.

In October 1929 begonnen de balletjes fouten te maken. Tengevolge van de grote beurskracht in Wallstreet werd Hall Ranch portemonnaie voor de helft lichter. „Nu moet het uit zijn", sprak de millionnair tot zichzelf toen hij constateerde dat al het „werk" van de laatste jaren nutteloos geweest was. Hij bezat niet veel meer, dan hij indertijd van zijn ouders geërfd had. Hij besloot daarom voor de rest van zijn levensdagen een beetje van het leven te gaan genieten.

Naar aanleiding daarvan vertrok hij met een jacht om een reis om de wereld te maken.

De vierde November 1929 verliet de „Sweethaert" met een bemanning van 65 koppen en de familie Hall, de kust van Californië. Het schip deed een Japanse haven aan, waar een grote hoeveelheid levensmiddelen ingeslagen werd. Daarna hoorde men nooit meer iets van het jacht.

* * *

Gelijk bekend, heeft de Japanse industrie niet alleen de Europese markten met haar artikelen overstroomd, doch heeft zich eveneens meester gemaakt van het voornaamste afzetgebied bij onze antipoden. Zo kon het dan ook plaats vinden, dat 't Japanse stoomschip „Tkaishi Maru" de kleine koraaleilanden van de Zuidzee archipel aandeed om daar nieuwe klanten en copravoorraad op te doen.

Zelden ziet men in deze regionen een blanke. Men kan zich daarom de verbazing der Japanners voorstellen, toen zij zich op een klein onbekend eiland plotseling tegenover blanken bevonden, die hen met een vriendelijk „How do you do?" begroetten.

Eigenlijk was de benaming „blank" op deze mensen niet meer van toepassing, daar zij door de zon zwart gebrand waren. Slechts door hun blonde haardos en blauwe ogen was onweerstaanbaar vast te stellen, dat men niet met Polynesiërs te doen had. Het was de bemanning van de „Sweetheart", die niet ver van het eiland schipbreuk geleden had en die nu reeds enige jaren als in het paradijs leefde. Zij leefde in de beste verstandhouding met de inboorlingen als gevolg van het feit, dat Mr. Hall het stamhoofd een van boord geredde koffer-gramophoon cadeau gegeven had. De waardige grijsaard speelde de Japanners zijn gehele programma voor. Zijn lievelingslied was „Yes we have no bananes". Toen de „Sweetheart" indertijd Amerika verliet, werd dit lied in alle delen van de wereld gefloten. Thans heeft het veel kans tot nationale hymne der Salomonseilanden verheven te worden.

Mr. Hall Ranch verkeert in blakende welstand. Slechts drie leden der bemanning gaven de wens te kennen het eiland te verlaten. Zij scheepten zich aan boord van de „Tkaishi Maru". De overige gaven de voorkeur er aan op het eiland te blijven.

Als bijzonderheid diene vermeld, dat Hall Ranch' dochter gehuwd is met een der stokers van de „Sweetheart". Voorts bevond zich in Hal Ranch' hut een mat die gemaakt was van reischeques en banknoten. Deze mat werd den kapitein van het Japanse schip geschonken op voorwaarde, dat hij bij zijn volgende reis enige werktuigen en een radiotoestel zou meebrengen. Het stamhoofd heeft om een dozijn nieuwe gramofoonplaten en een doosje naaldjes verzocht......

Beginselprogramma van de Katholieke Actie op curaçao.

HOOFDSTUK IV.

Het Economische Leven.

§ 1. Het economisch leven omvat alle verhoudingen, welke zich onder de mensen voordoen, zodra zij de hulpbronnen der natuur aan de bevrediging hunner behoeften willen dienstbaar maken.

§ 2. De wetenschap der economie leert de mens hoe hij behoort te handelen met de stoffelijke goederen, opdat zijn werkelijke behoeften bevredigd worden. Economische wetten betreffen dingen die van de menselijke vrije wil afhankelijk zijn. Zij geven daarom aan, hoe de mens behoort te handelen om zijn economisch doel te bereiken.

§ 3. Er bestaat tussen de economie en de moraal een noodzakelijk verband; beiden doordringen elkaar. De onderlinge verhoudingen, waarmede de economische wetenschap zich bezighoudt, zoals daar zijn de verhoudingen tussen eigenaar en huurder, werkgever en werknemer, fiscus en belastingbetaler, verkoper en koper, voortbrenger en verbruiker, zijn verhoudingen van mens tot mens en als zodanig onderworpen aan de controle en het oordeel van het geweten.

§ 4. Het menselijk leven is de rijkdom bij uitnemendheid. Een hoog bevolkingscijfer is derhalve een begeerlijk goed. Het eist evenwel het treffen van doelmatige maatregelen in het belang van het behoorlijk levensonderhoud der bevolking.

§ 5. De arbeid — geestes- en handenarbeid — vormt het aandeel van de mens in het verleden, dat dienstig wordt gericht de beschikbare hulpbronnen doelmatig te beheren met het oog op 's mensen natuurlijke behoeften en op de ontplooiing van zijn menselijk bestaan.

§ 6. De arbeid is geen handelsartikel, dat men koopt en verkoopt en waarover men naar willekeur kan beschikken. „Arbeid" zegt Leo XIII in **Rerum Novarum,** „is iets persoonlijks, want de werkkracht is onafscheidelijk van de persoon van den werkman."

Daarom behoort de arbeid beschouwd te worden als iets menselijks, als iets wat noodzakelijk is voor 's mensen levensonderhoud.

§ 7. Kapitaal is het noodzakelijk hulpmiddel bij de productie. Naar zijn aard is het kapitaal het product van de arbeid in het verladen, dat dienstig wordt gemaakt tot arbeid in de toekomst.

§ 8. De stoffelijke goederen hier op aarde zijn door Gods Voorzienigheid in de allereerste plaats bestemd om in de wezenlijke behoeften van allen te voorzien.

§ 9. Privaat bezit van grond en kapitaal goederen is gewettigd, omdat zij in overeenstemming is met de menselijke natuur en over het algemeen een doelmatiger gebruik der stoffelijke goederen waarborgt.

§ 10. Wie echter de stoffelijke goederen bezit moet ze gebruiken overeenkomstig hun oorspronkelijke bestemming zoals hierboven aangegeven.

§ 11. Indien tengevolge van een buitensporig groot grondbezit in de handen van slechts weinigen een landelijke, zeer arme bevolking groeit die zich gedwongen ziet, hetzij door verwisseling van het platte land tegen de stad, hetzij door landverhuizing, hetzij door andere redmiddelen, die tot nadeel van het algemeen welzijn strekken, een uitweg te zoeken uit de ellende waaraan het ten prooi is, heeft de staat heel zeker het recht een wettelijke verkaveling dier voor cultuur bestemde gronden desnoods van privaat-eigendom voor te schrijven. Bij het gebruik maken van dat recht is de staat evenwel steeds verplicht vooraf een behoorlijke schadeloosstelling te verlenen aan wie door die verkaveling in hun rechtmatige belangen wordt geschaad.

§ 12. Het erfrecht is evenzeer van wezenlijk sociaal belang.

§ 13. De staat kan daarom noch direct noch indirect het erfrecht afschaffen zonder het maatschappelijk belang ernstig te benadelen en de onschendbare rechten der familie aan te randen.

§ 14. Het is wenselijk, dat het testamentair beschikkingsrecht van het gezinshoofd dermate wordt erkend, dat een onverdeelde overgang van kleine familiebedrijven verzekerd blijft.

§ 15. Zowel patroons organisaties als arbeiders verenigingen hebben zich in alles wat met de zedeleer verband houdt, te houden aan de beginselen der Christelijke leer en aan de voorschriften der natuurwet.

§ 16. Het algemeen belang is de maatstaf, welke bij de beoordeling van de al-of-niet-wettigheid van een georganiseerde staking van de arbeid het eerst moet worden aangelegd. Daarbij dient tegelijker tijd rekening gehouden met de eerbiediging van wat rechtvaardigheid en naastenliefde voorschrijven.

§ 17. Stakingen kunnen zo goed als elk ander geschil, het best worden voorkomen door middel van een scheidsgerecht. Dat geldt zowel bij particuliere als bij Overheids-bedrijven. De bij het bedrijf betrokken organisaties behoren erop uit te zijn om in samenwerking met de Overheid, verzoenings-raden en arbitrage-commissies in te stellen. Deze moeten een duurzaam karakter hebben en kunnen beschikken over afdoende dwangmaatregelen.

§ 18. De rechtvaardige prijs van een product is die, welke al degene die aan het product medewerken, in staat stelt om naar hun stand te leven.

§ 19. Het eerste doel van de arbeid is de voorziening in de levensbehoeften van den mens. Het rechtvaardig loon van een arbeider is dus minstens datgene, wat hem zijn levensonderhoud oplevert. Iemands inkomen behoort verder te worden bepaald naar zijn beroep, naar zijn rang binnen dit beroep en naar de stand van het beroep.

§ 20. Een loon, voldoende om ervan te leven en omvattende dus niet alleen wat de arbeider nodig heeft voor het onderhoud van zich en zijn gezin, maar ook de noodzakelijke uitgave voor verzekeringen tegen ongevallen en ziekten, ouderdom en werkloosheid, is het minimum loon dat de werkgever uit rechtvaardigheid verplicht is uit te keren.

§ 21. Met de uitkering van het minimum loon heeft de werkgever nog niet altoos aan alle eisen der rechtvaardigheid voldaan. Als voorname redenen, waarom de werkgever aan het minimum loon, hetzij uit rechtvaardigheid, hetzij uit billijkheid nog iets behoort toe te voegen kunnen gelden:

a) Een productie, die door haar hoeveelheid, door haar hoedanigheid, of ook door de spaarzame wijze waarop zij wordt verkregen boven het normale uitgaaf.

b) Een meer of minder ruime mate van bloei der onderneming, waarin de arbeider werkzaam is.

§ 22. De werkgever moge onder voorwendsel van goedkopere arbeidskrachten geen vreemde arbeiders aanwerven, tenzij het gebiedsdeel niet in de behoefte kan voorzien. Dit laatste niet ter beoordeling van den werkgever, maar van de staat, desnoods onder voorlichting der bestaande arbeids-organisaties.

§ 23. De Staat is geroepen het recht te handhaven en het algemeen welzijn te dienen. Uit die tweevoudige roeping ontstaat voor hem de plicht meer dan een lijdelijke rol in het economische leven te vervullen.

§ 24. Zijn werkzaamheid moet in de eerste plaats gericht zijn op de bescherming van het menselijk leven. Hiermee hangt samen het uitvaardigen van wetten, welke den arbeider beschermen tegen een overmatige arbeidsduur, tegen de arbeid op Zondag en tegen al wat de gezondheid en de veiligheid bij de arbeid in gevaar brengt.

§ 25. De Staat bevordere met alle zijn macht staande middelen, de gerechtigheid en de billijkheid bij het aangaan van overeenkomsten, ook arbeidsovereenkomsten.

§ 26. Het economische leven staat en valt met de beoefening van rechtvaardigheid en naastenliefde. Naast de **ruilende** gerechtigheid als maatstaf bij het aangaan van overeenkomsten, en de **verdelende** gerechtigheid als graadmeter bij het verdelen der maatschappelijke lusten en lasten, moet de **maatschappelijke** gerechtigheid de haar toekomende plaats worden verzekerd.

§ 27. Aan de naastenliefde is in het economisch leven een zeer belangrijke rol toebedeeld. Zij heeft rechtstreeks zorg te dragen voor de armen en voor de onder welk opzicht ook onterfden.

Satyre en humor.

Uw broek.

Hebt gij 's morgens wel eens ooit nagedacht, hoe de mensen eigenlijk aan dit kledingstuk komen?

Toch wel eens interessant dat te weten.

Het staat in „Onze taaltuin" van 1 Aug. 1935.

Uit dit artikel kunt gij leren, dat een eigenlijke broek aan alle oudere Indogermaanse volkeren onbekend was. Volgens O. Menghin, die de wereldgeschiedenis van het stenen tijdperk heeft geschreven, zou de lange broek — dat ideaal onzer prilste jeugd! — een uitvinding geweest zijn van de oude nomadische veetelerscultuur in Centraal-Azië, maar daar de Indogermaanse en Semietische stammen zeker voor een groot deel ook van deze nomadische veetelers afstammen, zoals Pater Wilhelm Schmidt heeft aangetoond, moeten wij deze mededeling van Menghin omtrent de uitvinding van de broek vermoedelijk nader beperken tot de noordelijke kring der genoemde Centraal-Aziatische veetelers en de eer van de broek-uitvinding aan de veetelerscultuur van het Aziatische Noorden, die sterke overeenkomst zal hebben vertoond met wat wij nog heden bij de Samojeden en de Lappen kunnen waarnemen. Tot deze kring behoorden de Oeralische volkeren, die dus broeken droegen. Dit gebruik werd van hen overgenomen door de Scythen en Sarmaten. Zo kwamen de Meden er aan, vervolgens al vroeg, de Perzen en Indogermaanse Iraniërs, eindelijk een deel der bevolking van Klein-Azië. Nu was de broek bijna in Griekenland, maar de klassieke beschaving stelde paal en perk aan de triomtocht van de broek. De Grieken lachten om het barbaarse gebruik van de broekdracht en vergeleken 't schertsend bij zakkenloperij. Maar de Kelten, de oudste Westerse Indogermaanse uitzwermers kwamen met de broeklopers in aanraking. Ze namen het kledingstuk over. Zo kwam het bij de Belgen. Hun naam is zelfs afgeleid van het Gallische bulga of bolga, het Ierse bolg, het Cynische en Cornische bola of bol, dat „zak" (= broek) betekent. En de Germaanse naam Brabant komt uit Brâcbant. Bracca is broek. Dat Brabant dus, zoals men vroeger meende: braakland zou betekenen, is niet juist. Het betekent: land der broekmannen.

Van Brabant uit begon de brâc, die inmiddels in brôk en in broek veranderde zijn veroveringstocht over de Romeinse wereld en in de vierde eeuw dragen talrijke Romeinen bij niet officiele gelegenheden reeds een broek. Waren er geen Belgen en geen Brabanders geweest, we zouden wellicht nog heden in ons hemd lopen.

De onhandige boodschap.

Mevrouw voelde zich ziek en het dienst meisje werd naar de dokter gestuurd.

„Wat scheelt mevrouw?" vroeg de dokter aan het meisje.

„Ik weet het niet, dokter, maar mevrouw ligt op de divan te kreunen en zegt, dat ze het liefst zou willen sterven. En daarom moest ik u halen."

Jagerslatijn.

„Gisteren zei je, dat je tien konijnen geschoten had. En vandaag beweer je van vijftien?"

„Ja, maar je weet toch, hoe snel die beesten zich vermenigvuldigen!"

De langslaper.

„Wanneer verricht jij de zwaarste arbeid?"

„Altijd voor mijn ontbijt."

„Voor je ontbijt? Wat voer je dan uit?"

„Wel kerel, dan probeer ik uit mijn bed te komen!"

Zakelijkheid.

Betty: „Heeft die dokter, met wien je verloofd bent, geld?"

„Natuurlijk, dacht je, dat ik alleen om gratis behandeling bij ziekte met hem ging trouwen?"

De koffer.

De emigrant kocht een scheepsbiljet.

„En uw koffer?" vroeg de beambte.

„Koffer? Wat moet ik met een koffer doen?"

„Om uw kleren in op te bergen."

„Mijn kleren," riep de verontwaardigde landverhuizer, „moet ik dan misschien ongekleed aan boord gaan?"

Ai!

Directeur: „Na mijn dood zal de firma pas weten, wat ik voor haar gedaan heb."

Chef: „Maak u daar maar geen zorg over, mijnheer. Dan bent u veilig buiten schot."

De diplomaat.

Het verloofde paar had hevig gekibbeld. „Je krijgt alles terug, wat je mij ooit gegeven hebt!" bitste het meisje.

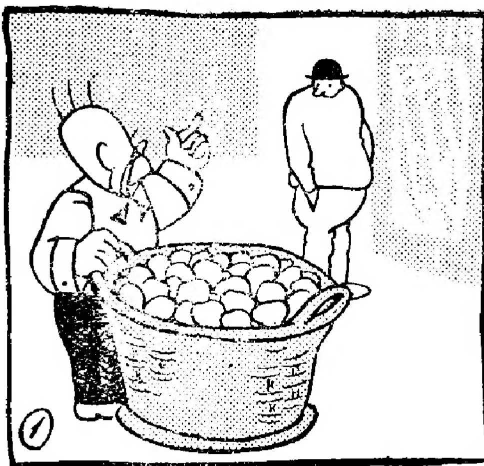
„Begin dan met de kussen," zei de jongeman slim.

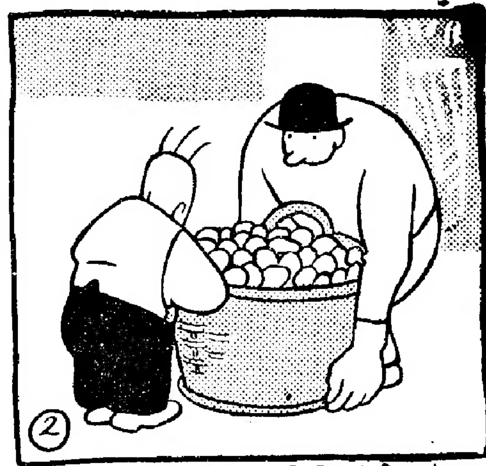
Ze zijn nu getrouwd.

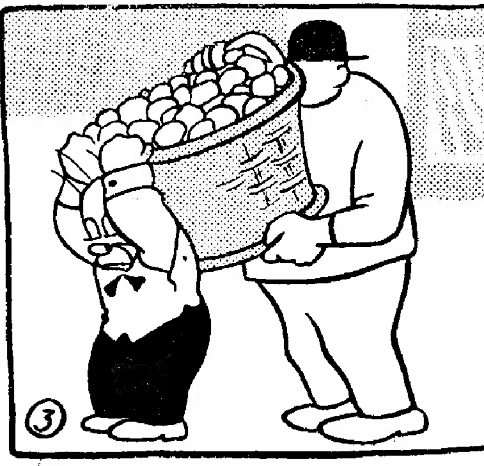
Mot.

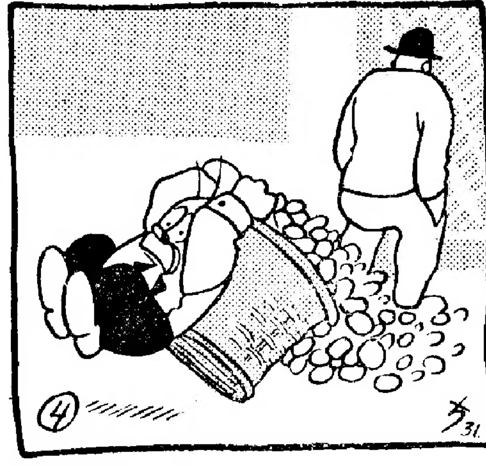
Hij: „Toen je met mij trouwde, heb je beloofd, mij te gehoorzamen."

Zij: „Ja, maar alleen omdat ik geen ruzie met je wou hebben, waar de ambtenaar van de burgerlijke stand bij was!"

Adamson heeft zijn krachten overschat.